דער קענעדער איד

THE ISRAELITE — Canadian Jewish Weekly — 796 Main Street.

Vol. III. No. 30. Winnipeg. Wednesday, September 11th, 1912. — וויניפעג, מיטוואך, כ״ט אלול, תרע״ב.

שניט אין דער וועסט.

אין מאניטאבא איז שוין 75 פראצענט פון דער ווייץ ערנטע אבגעשניטען. די ווייץ ערנטע איז היינטיגען יאהר פיעל רייכער איידער פאר א יארען.

אין סאסקעטשעוען איז שוין אבגעשניטען 50 פראצענט ווייץ. דארטען איז דער וועטער געווען פיל בעסער ווי אין מאניטאבא. אויך דארט וועט די ערנטע זיין פיעל רייכער ווי פאריגען יאהר.

אין דרום אלבערטא איז שוין אבגעשניטען 80 פראצענט ווייץ. דארט איז דאס וועטער געווען גלענצענד די גאנצע צייט מיט דער אויסנאהמע פון די לעצטע עטליכע טעג, ווען א לייכט פרעסטעל האט זיך געלאזט פיהלען אין פערשידענע געגענדען. דאס פרעסטעל האט אבער ניט געבראכט קיין שאדען.

די ערנטע אין מאניטאבא, סאסקעטשעוואן און אלבערטא פאר היינטיגען יאהר ווערט געשאצט אין א האלבען ביליאן בושעלס.

געבורטען אין אויגוסט.

פאר׳ן לעצטען מאנאט איז אין וויניפעג געוועזען 443 געבורטען און 280 טויטען פעלע אין פערגלייך מיט 353 געבורטען, 198 טויטען פעלע אין אויגוסט 1911. די צאהל פון התונות פאר׳ן לעצטען מאנאט איז געווען 312 מיט 97 גרעסער ווי פאר א יאהרען אין זעלבען מאנאט. פון די געבורטען פאר׳ן לעצטען מאנאט זיינען געוועזען 222 זכרים און 221 נקבות. פון די 282 טויטען פעלע זיינען געוועזען 112 פרויען און 168 זכרים. אויגיסט איז אין אלגעמיין רייכער מיט טויטען פעלע ווי אלע מאנאטען. הייטיגס יאהר האט נאך מיטגעהאלפען דער טייפאיד פיווער, וועלכער האט אויסגעבראכען אין מיטען מאנאט. צום גליק איז די פערשפרייטונג פון דעם פיווער אבגעשטעלט געווארען פון העלטה דעפארטמענט, אויב ניט וואלט די צאהל טויטע פאר דיזען מאנאט געוועזען נאך העכער.

וועגען וואסער מאנגעל.

פראפעס. סליטשער, דער עקספערט, וועלכער איז בעשטימט געווארען פון קאמישיאנער ראפסאן צו אונטערזוכען די וואסער אנגעלעגנהייט פון וויניפעג, האט שוין אריינגעבראכט זיין בעריכט.

צו דער גרויסער איבעראשונג פון די שטאדט בעאמטע לעגט פראפעסאר סליטשער פאר אין זיין בעריכט, אז די שטאדט זאל גלייך אונטערנעהמען צו אויפבויען א וואסער רעהר פון שאאל לייק, וועלכער געפינט זיך ביי 90 מייל ווייט פון וויננפעג. די אויפבויאונג פון דיזען רעהר, דורך וועלכען וויניפעג וועט קענען קריגען 35,000,000 גאלנס וואסער אטאג, קען ווערען פערענדיגט ביז דעם 1 יולי 1916 און וועט קאסטען $6,000,000. דעם פראיעקט זיך בעגנצען מיט די וואסער פון פאפלאר און קריססאל ספרינגס אדער פון ריווער האט פראפעסאר סלוטשער געראהטען צו פערווארפען. די וואסער אין שאאל לייק איז די בעסטע, וועלכע מען קען זיך ווינשען. פארלויפיג צו אויסמיידען דעם וואסער מאנגעל נעקסטען זומער האט פראפעסאר סליטשער פארגעשלאגען צו אויפבויען אין צפון און צפון-מערב טהיילען פון שטאדט נאך 15 18 אינטשעסדיגע ברונען, וועלכע..זאלען זיין א פירטעל מייל ווייט איינער פון דעם אנדערען.

בירגער וועגען ביילאוס.

לעצטע וואך פרייטאג איז אין פיירפיירנס האל אבגעהאלטען געווארען א מיטינג פון דער לאיעל בראטהרהוד אף קענעדיען סיטיזענס אף מאניטאבא צו בעשפרעכען דו פערשידינע ביילאווס,וועגען וועלכע די בירגער פון וויניפעג וועלען אין גיכען דארפען שטימען. אלדערמאן שאאר איז געווען דער ערשטע רעדנער. רעדענדיג וועגען דעם וואסער ביי-לאוו, האט ער אנגעוויזען, אז עס איז .אבסאלוט נויטוענדיג צו בענוצען זיך מיט די וואסער פון פאפלאר ספרינגס ביז עס וועט זיין מעגליך צו קריגען וואסער פון וויניפעג ריווער, וואס עס וועט פאסירען ניט פריהער פון 7-5 יאהרי ער האט אויך גערעדט וועגען דעם נייעם עקסיפישאן ביי-לאו, ערקלערענדיג די מעלות פון דעם נייעם עקסעבישאן פלאץ. און אויך זיך געגעבען די מיה צו איבער צייגען די בירגער און די נוצען פון דעם עלעקטריקאל און באטה ביי-לאווס.

נאך שאאר׳ן האבען גערעדט פיעלע אנדערע פראמינענטע בירגער, וועלכע האבען זיך אויך ארויסגעזאגט צו גונסטען די ביי־לאווס־

פראפעס. טהעאדאר גאמפערץ דער גרויסער אידישער געלעהרטער פון אלטע שפראכען איז געשטארבען אין עלטער פון 80 יאהר.

בעלאסאוו אין וויניפעג.

דער בעוואוסטער רוסישער סאציאל דעמאקראט ג. בעלאסאוו, וועלכער איז געווען דעפוטאט אין דער צווייטער רוסישער דומא קומט קיין וויניפעג אויף א וואך צייט וואו ער וועט האלטען 4 רעפעראטען איבער פערשידענע טהעמאס בנוגע רוסלאנד, איהר מצב, דעם מצב פון אידען, פאליאקען און אנדערע טהעמאס. ער וועט רעדען אין קווינס האל אויף רוסיש, פויליש און מאלארוסיש.

בעלאסאוו איז ניט לאנג ערשט אין אמעריקא, געקומען איז ער אלס אנטלאפענער פון קאטארגא וואוהין רוסלאנד האט איהם פערשיקט פאר פאליטישע חטאים. ער האט אויך אנטייל גענומען אין דעם פראטעסט פון די 36 דעפוטאטען פון דער צווייטער רוסישער דומא.

פארן בעקוועמליכקייט פון די נארד, איסט סיידער אידען.

מען דארף ניט פראגען די טשיקענס איבער מיין סטריט אז איהר האט א שוחט

אין 108 לאסטעד סטריט

אונטער דער השגחה פון הרב דפה.

דער שוחט איז פלינק און א מושלם אין זיין פאך. דאס איז

ר׳ שלמה יאוויש.

דער ,איד׳ מאכט דזשאב פרינטינג — זעהט אטרובין׳ס אדוו. אויף פיידזש 6.

ערשטער אידישער ריעל עסטייט אפיס אין דער נארד ענד.

ווער עס האט הייזער אדער לאטס צו פערקויפען, אדער ווער עס וויל קויפען; ווער עס וויל בייטען לאטס פאר הייזער אדער פארמס, זאל זיך ווענדען צו

ב. ראבינסאן און זאהן

אין 1-2 292 סעלקירק עוועניו — פהאן סט. דזשאן 2445

נעמען אן הייזער צו פערענטען און רענטען. שבת געשלאסען, זונטאג אפען

רעזידענס 654 מאונטיין עוועניו — פהאן סט. דזשאן 737

12)

קאנטראקטארס און בילדערס.

אונזער נאמען איז אייך א גאראנטיע פאר רעאלע ביזנעס.

דר. הערבערט מ. ראזענבערג

כיראפראקטיס, מעדיקאל, עלעקטריסיטי און עקס שטראהלען אסטעפאטי.

602 מיין סטריט, רום 9 און 10, מעקירטשער בלאק

איך ווינש מיינע אלטע און נייע פריינד א גוט און גליקליך יאהר און ווינש מודיע צו זיין אז איך האב געעפענט אן אפיס אויף׳ן אויבענדערמאהנטען אדרעס, וואו איך טריט אלערהאנד קראנקע, ספעשיל אלע מאגען טראבעלס, קאנסטיפיישאן, רהומאטיזם, פאראליז, בלוט קראנקהייטען, פיזיקל שוואכקייט, אבעסיטי, צו פיעל פעטקייט, ניוראלאגיא, נערוועזיטעט. ניורראסטהעניא. איך הייל אלערליי פרויען קראנקהייט, אלץ אהן דראגס. איך הייל ביי מעדיקאל עלעקטריסיטי און עקס ראי שטראהלען. איך האב א קאמפליט מאדערן פלאץ, וואו איך הייל הויט אנשטעקענדיגע ביי עקס שטראהלען. מיינע פיער יאהר עקספיריענס אין קארנעגי און שיקאגא׳ר מאוומענט קיור האספיטאלס, גיט מיר גענוג זיכערהייט צו היילען אייך.

אפיס שטונדען: פון 10 ביז 12 אוהר פריה, פון 2 ביז 9 אוהר אבענד און ביי ספעשיל אפאינטמענטס.

פהאן געררי 2476

לכבוד יום טוב.

די ביזי בי דזשועלערי סטאר

מאקס סטיימאן, פראפ.

וועלכע איז געגרינדעט זייט 1890, און יעצט געמופט אין

658 מיין סטריט.

האט אריינגעקראגען א גרויסען אויסוואהל פון אלערליי זייגערס, ספעשיל יוראפעאישע וואנד זייגערס, דיימאנטענע רינגען, אלעס אין דעם ליין פון דזשועלערי קריגט איהר יעצט ביי מיר לכבוד יו״ט צו די מעסיגע פרייזען.

אייער געלד בעקומט איהר צוריק ווען איהר זייט אונצופרידען מיט דער ווארע

Busy Bee Jewellery

Max Steiman, Prop.

658 Main Street

פהאן געררי 3024 און מיין 3417

א וואטש מייקער פערלאנגט, מוז האבען רעפערענס, גוטע ווידזשעס פאר דעם ריכטיגען מענשען, סטעדי דזשאב, זיך ווענדען אין דער ביזי בי דזשועלערי סטאר, 658 מיין סטריט.

א פרעהליכע בשורה.

דער בעוואנסטער פאלקס רעדנער

ש. פרענקעל

פון נויארק קומט קיין וויניפעג און וועט אבהאלטען

דעם ערשטען לעקטשור זונטאג 22טען סעפטעמ.

אויף מארגען נאך יום כפור

אין קווינס האל

אום 2 אוהר נ. מ.

עס איז א זעלטענע געלעגענהייט פאר וויניפעגער אידישען פובליקום. ווייל ש. פרענקעל איז דער ליעבלינג פון אמעריקאנער פובליקום און קיינער זאל ניט פערפעהלען די געלעגענהייט איהם צו הערען.

אויב איהר האט נאך קיין סיטס פאר ימים נוראים. קומט אין תלמוד תורה וואו די ציוניסטען האבען זייער מנין. דארטען איז פאראן גענוג בעקוועמע און בילינע סיטס.

דער קענעדער עזות פנים

ערשיינט דעם 14טען סעפטעמבער מיט זעהר א רייכען אינהאלט.

צו בעקומען בלויז אין פיפלס בוק סטאר

נ. סגל׳ס בעקעריי

איז דאס איינציגע פלאץ, וואו ברויט, בולקע ווערט געבאקען ריין און זויבער. ברויט ווערט אויך דעליווערט צו הויז.

טעלעפאנירט אב סט. דזשאן 1488 אדער קומט אין

510 סעלקירק עווענו.

קויפט אייערע דראגס אין דוד מאנהייט׳ס דראג סטאר, 803 מיין סטריט, פהאן סט. דזשאהן 1048, וועלכער גיט אראב 5 פראצענט פאר נאצ. פאנד פון יעדער אידישער סובסקריפשן.

EST. 1879

ALLOWAY & CHAMPION

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען.

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופריעדענשטעלען. מיר זיינען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעל שיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דיענסט צו געבען אייך אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע. מיר האלטען שטענדיג אין אונזער קאסע א גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער און פערקויפען צו מעסיגע פרייזען. געלד געשיקט אין אלע וועלט טהיילען.

אללאוועי און טשעמפיאן — בענקערס און בראקערס

362 & 667 MAIN STREET

דזשאב פרינטינג אין אלע שפראכען ווערט אנגענומען אין אפיס פון „איד״, 796 מיין סטריט.

דער וועלט קארסעט.

לעצטער צוריק בין איך אין אסיניבאין פארק געווען. דארט זיינען פערשידענע מענשען געווען, נור איין מענש האט צוגעצויגען מיין אויפמערקזאמקייט מעהר ווי אלע. דאס איז געווען א יונגע מיידעל. ניט חלילה ווייל זיא איז אזוי שעהן געווען האב איך זיך פערקוקט אויף איהר, נור איך האב אויף איהר געהאט גרויס רחמנות. קוקענדיג אויף דעם מיידעל האב איך פלוצים דערזעהן די וועלט אין אן אנדערע קאליר. די גאנצע וועלט, האב איך בעמערקט, דריקט זיך אויס אין דעםווארט — קארסעט.

דאס מיידעל איז געקומען זיך אמוזירען. מען דארף דאך אבער געפעלען אויך, און אום צו געפעלען דארף מען דאך האבען א שיינעם שייפ. און, צו האבען א שעהנעם שייפ מוז מען טראגען א קארסעט. דאס מיידעל נעבאך האט זיך געמאטערט אין דעם קארסעט. זי האט פשוט דעם אטהעם ניט געקענט כאפען. איך האב געמיינט זי ווערט דערשטיקט, דאס ארימע מיידעל.

מיר האט זיך שוין באלד געוואלט א זאג טהאן איהר, ווי דום זי איז אין אזא היטין אנצוטהאן א קארסעט וועלכער זאל איהר אזוי דריקען. נור וועלענדיג עפענען דאס מויל האב איך דערפיהלט דאס דריקעניש פון מיין אייגענעם קארסעט: מיין קאלנער איז מיר געווען ווי א כאמעט אויפ'ן האלז.

וואס לאבען מיר פון די פרויען—איז מיר ארויף א געדאנק —מענער זיינען דען בעסער, מיר זיינען ווייניג דען איינגעקארסעט? מיין זיידע פלעגט לאבען פון די וואס טראגען א פליינע העמד נור צוגעבאטענט דעם קאלנער. ער פלעגט קיין מאהל דעם קאלנער ניט צוקנעפלען, מיט א בענדעל פלעגט ער עם לייכט צובינדען, און לייכטער אטהעמען. יעצט זיינען מיר דאך שוין קלינער, ציוויליזירטער, און מיר מוזען אין דיא גרעסטע היצען טראגען א הויכען געפרעסטען קאלנער און נאך קאפס דערצו, יעדער מאן ארבייט יעצט 2 יאהר פון זיין לעבען אויף קאלנערס קאפס, און קאלער באטענס.

און ניט נור 2 יאהר! מי יודע וויפיעל יאהרען מיר, ציוויליזירטע מענשען, פערליערען אויף קארסעטס, אויף נשמה קוועטשערס.

מיין זיידע האט געהאט א „קיטייאונגע בעקעשע" איז זי אלט געווען אריבער א יאהר־הונדערט. פון דור צו דור פלעגט זי איבערגעהן, און ווען מיין טאטע האט אנגעהויבען תפילין לייגען האט מען איבערגעניט פאר איהם די היסטארישע בעקישע. מיר חכמים דארפען האבען טהייערע סוטס, פערשידענע נאך'ן סיזאן נאך און מען קלערט נאך אויס אלע מאל נייע סטיילס. נייע קארסעטען.

און זיי קענען ניט לעבען אנדערש אונזערע ציוויליזירטע בעשעפענישע זיי מוזען זיך שטיקען און דריקען. אט האבען זיי בעשאפען „זיטע", „עטיקעטע", וואס מיינט איהר איז עס אט דין זיטליכקייט? א קארסעט! כ'לעבען ווי קען עס עפעס א ציוויליזירטער מענש ריידען און האנדלען פריי? ער מוז עס מאכען „פענסי" עס זאל געפעלען כלומר'שט, און עס זאל זיין אנדערש ווי ער פיהלט.

איך האב א בעקאנטען סטאר קיפער, האט ער מיר דא ניט לאנג ענטדעקט דעם סוד. „אז איך מאך צו דעם סטאר — זאגט ער — הויב איך זיך אן פיהלען א שטיקעל נאטירליכער מענש. איך אטהעם ערשט אב פריי. איהר מיינט איך ארבייט אזוי שווער? חלילה, נור דאס געצוואונגענע האלטען זיך צו מענשען, דאס שמייכלען ווען עס ווילט זיך ניט, דאס געקינצעלטע „טריטען", עס עקעלט מיך א קארסעט אויף מיין נשמה — מאכט ער — מיין נשמה קען דעם אטהעם ניט כאפען.

און ניט נור די נשמות, אונזערע קערפערס זיינען אויך שטענדיג איינגעשנורט אין א קארסעט. וואס זיינען אונזערע רומס, אויב ניט א קארסעט?

א מאל האבען מיר געוואהנט אין דערפער און קליינע שטעדלעך, מיר האבען פריי געאטהעמט לופט. זיינען מיר געווארען ציוויליזירט, מיר האבען זיך געמאכט גרויסע שטעדט וואו מען זעהט ניט א גרין גרעזעל פאר די אויגען. אנשטאדט פשוט'ע נאטירליכע לופט, אטהעמען מיר איין דעם טשאד פון אומגעלומפערטע גרויסע קוימענס, מיר שטיקען און דריקען זיך איינס אין אנדערן.

עס איז דא פלאץ גענוג אויף דער ערד, און מיר שנורען זיך איין אין קארסעטען מיר קענען אנדערש ניט לעבען. אפילו עסען קענען מיר דאך ניט אהן שטיקעניש און דריקעניש, מען מוז זיצען מיט שטאט, מען מוז עסען לויט עטיקעטע.

און לאמיך אייך זאגען, אז דיא קארסעטס מאכען זיך מענשען אליין. פונקט ווי דאס מיידעל קויפט זיך אליין איהר קארסעט. דאס זעלבע מיידעל האב איך נאכהער ערפאהרען, האט אויך א נשמה קארסעט, וועלכער דריקט איהר און שטיקט איהר נאך פיעל מעהר. זי איז פערליעבט. און א האפנונגסלאזע ליבע איז עס. זי ליידעט פון דעם פיעל מעהר ווי פון דעם שטאלענעם קארסעט. און וויפיעל טויזענדער פערליבטע קרעכצען אונטער אזא קארסעט?

. דאכט זיך ליבע! אזא הייליגע נאטירליכע זאך, אבער ציווליזירטע מענשען קענען ניט אויסקומען אהן קארסעטען, האבען זיי געגומען די ליבע און זי איינגעשנורט אין א קארסעט. איינגעקארסירט די ליעבע...

און וואס איז דער וואונדער? דער איינצעלנער מענש פונקט ווי די מנשען צוזאמען מוזען טראגען א קארסעט.

און ווארום שנירען מיר ניט אויף אונזערע קארסעטען? מיר קענען עס, נור מיר ווילען ניט, מיר האבען פשוט קיין שכל ניט דאצו. מיר ווילען ניט זיין א מינוט אהן א קארסעט. א סימן האט איהר. טאמער שנירט זיך ערגעץ אויף א ווילע דער קארסעט, כאפט מען שנעל און מען פערשנירט איהם צוריק. מיט גרויס פאראדע פייערט מען נאך די פערשנירונגס צערעמאניע.

אזוי איז דער גאנצער לעבען אונזערער. מיר קרעכצען יעדע מינוט פון אונזער לעבען אונטער דעם דרוק פון קארסעטען.

לעצטע צייטען זיינען אויפגעקומען א נייע סארט מענשען, וואס פראטעסטירען געגען די פרויען קארסעטע, און געגען אלע אנדערע אזעלכע זאכען, און. איהר מיינט זיי בעפרייען זיך פון דעם קארסעט? האט איהר א גרויסען טעות! ניט מעהר זיי ברענגען ארויס א נייעם סטייל קארסעט און וועלבען זיי פערשנירען זיך פונקט אזוי פעסט ווי מיר אין די אלטע קארסעטען.

נייע סטיילס, נייע גלויבענס, ס'איז ניט מעהר ווי נייע קארסעטען, צו דריקען און שטיקען אונזער קערפער און נשמה.

ווער זאגט עס, אז די פרויען זיינען נאריש וואס זיי טראגען קארסעטען? און וואס זיינען מיר אלע, חכמים? אונזער גאנץ לעבען מאטערט זיך אונטער א שטיקענדען קארסעט. עס דריקט, עס איז שוין ניט צום אויסהאלטען אונטער דעם קארסעט

ביים פעראיין „אידישע יוגענד".

אויס טעכנישע אורזאכען האט דער אלגעמיינער מיטינג, וועלכער איז איינגערופען געווארען אויף זונטאג דעם 1טען סעפטעמבער אין קווינס האל, שטאטגעפונדען דעם זעלבען אבענד אין 96 אייקינס. עס זיינען פערהאנדעלט געווארען צווי הויפט־פראגען: 1) צו איינלאדען א ניט קיי לאקאלען רעדנער פאר דר. זשיטלאווסקי'ס יובילייאום אבענד און 2) ווי צו שאפען א פאנד פאר דער נאציאנאל־ראדיקאלע שוהלע. דער מיטינג האט געפונען פאר ווינטשעס ווערטה צו איינלאדען א ניט קיין לאקאלען רעדנער פאר דעם אויבען־דערמאהנטען צוועק און האט בעפאלמעכטיגט דער עקזעקוטיווע צו טהאן עס. די צווייטע פראגע איז איבערגעגעבען געווארען צו א ספעציאלער קאמיטע, וועלכע איז אם פלאץ ערוועהלט געווארען פולע מאכט בנוגע איהרע ענינים־ פארלויפיג זיינען בעשטימט געווארען 3 בעללער (אויף דעם 19 אקטאבער, דעם 7 און 24 דעצעמבער), דער פראפיט וועט געהן צו גונסטען דער נאציאנאל־ראדיקאלער שולע

דער מיטינג האט זיך געענדיגט מיט א פארלעזונג פון ש. ניגערס „פראגראם" אין דעם לעצטען נומער, דאס נייע לעבען". א. גורעוויטש, סעקר.

צו די אידען אין דער וועסט.

מר. י. סקלאווער וועט אין ניכען מאכען א טור אין וועסטערן קענעדא וואו ער וועט האלטען פארלעזונגען איבער אידישע פראגען. די יעניגע אידישע ארגאניזאציאנען וואס ווילען ארראנזשירען מיט איהם א פארלעזונג אדער צוויי, זאלען זיך גלייך שטעלען מיט איהם אין פערבינדונג.

מר. סקלאווער וועט פאר איין וועגס אויך זאמלען נייע סובסקרייבער פאר דער צייטונג „דער איד" און קאלעקטען ביי די אלטע סובסקרייבערס.

אדרעסירען

J. Sclover, c. o. "The Israelite",
796 Main St., Winnipeg, Man.

לשנה טובה תכתבו

ווינשט אייך אייער אלט בעקאנטער פאטאגראפער

שעכטער

וואס מאכט יעצט איין דאזען פראכטפאל שעהנע שנה טובה'ס וואס וויניגער האט נאך ניט געזעהן, פאר דעם קליינעם פרייז $1.75

קומט און איבערציינט זיך אין דער

German Art Studio

קאר. לאגאן און מיין פהאן גערי 4380
איינטרוט אין לאגאן עוועניו.

גענז, קאטשקעס און טשיקענס.

מיר מאכען בעקאנט אלע היעגע אידען אז מיר האבען א פולען סטאק פון אלערליי עופות. ווער עס וויל זיך בעזארגען מיט גוטע טשיקענס אויף יו"ט. זאל נור טעלעפאנירען גערי 3379 און אייער אלטער בעקאנטער מר. **פליישמאן** וועט אייך ברענגען אין שטוב ארייו אלעס וואס איהר וועט פערלאנגען צו די בילינגסטע פרייזען. אויך בעקומט איהר ביי אונז פרישע אייער און גוטע פוטער, אלעס צו האלסייל פרייז. און ווען עס פערגלוסט זיך אייך א טשיקען געקוילעט און געפליקט, קריגט איהר עס דורך אונז.

סיטי פראדוס קאמפאני

456 פאסיפיק עו. פהאן גערי 3379

פערלאנגט גוטע פליסיגע מענשען, מענער אדער פרויען, גוטע ווידזשעס געצאהלט צו די ריכטיגע לייט, סטעדי דזשאב זיך ווענדען צו מר.

ב. שראגגע
400 פרינצעס סטריט.

פהאן סט. דזשאן 382

B. SHRAGGE
400 Princess Stree:

דריווריס
ריידוואוד
לאגער.

די בעסטע אין מארקעט.
געמאכט ביי די בעוואוסטע

Golden Key Brand
Aerated Waters Ale
and Stout
Winnipeg, Manitoba.

VOORHEIS & LEWIS
409 Nanton Building.

ריעל עסטייט, לאונס און אינשורענס בראקערס.

יעדער מענש האט מורא און דארף מורא האבען פאר פייער; יעדער ווען ער האט א נחלה דארף ער זי פערזאינשורען און אין פאל פון אן אומגליק פון א פייער חלילה זאל עס איהם אזוי ניט פעראומגליקען. שרפות זיינען זעהר מעגליך אין יעדער גרויסער שטאדט. ווען איהר זענט אבער פערזאינשורט אין דער

אמעריקאן פייער אינשורענס קאמפאני

לאן זייט איהר געזיכערט און האט ניט אזוי פיעל איבערצוטראכטען. די אמעריקאן פייער אינשורענס קא. איז א גוט בעוואוסטע קאמפאני איהרע עסעטס בעטרעפען 10 מיליאן דאלאר, 67 יאהר אין ביזנעס און יעדער בעל הבית דארף ביי אונז פערזאינשורען זיינע הייזער. טעלעפאנירט אב: מיין 2044 און אונזער אגענט א. ראבינאוויטש קומט גלייך צו אייך.

פארטרעפליך גוט זיינען
די א
העססען סיגארעטס

אריענטאלער סמוק
10 שטיק פאר 10 סענט.

טהאר און אינדיען
מאטאר סייקעלס.

בייסיקלס פון $35 און מעהר
אויך ריפייר און סאנדריס
פון אלע סארטען

North End Bicycle Co.
849 MAIN ST. PHONE S. J. 633
Opposite Dufferin Avenue. (127

איך האב ערהאלטען א גרויסען אייסוואהל פון פערשיעדענע

נאלדענע זייגערס, קייטען, דיימאנטענע רינגען.

אזוי אויך א גרויסען אויסוואהל גראמאפאנס און די נייעסטע רעקארדס פון די וועלט בעריהמטע זינגער. אלעס צו די בילינגסטע פרייזען.
128)

A. KAPLAN
815 Main Street

אין „איד", 796 מיין סטריט, ווערט אנגענומען אלערליי פרינטינג.

תקיעות.

דאס שטעדטעל דאס קליינע, דאס אידישע שטעדטעל,
פערזאמעלט איז איצטער אין שוהל;
עס יאמערט דער עולם, א יעטווידער מחזור
מיט אידישע טרעהרען איז פול.

עס דוכט זיך א מלאך פון הימעל דא פלאטערט
און זאמעלט פאר גאט יעדעס ווארט:
אט נעהט דער בעל תקיעה ארויף דעם באלעמער,
א איד מיט א שנעע ווייסער בארד.

א זקן, א גרויער, מיט הייליגע אויגען,
א הייליגע שכינה אין זיי;
א הארץ פול מיט וואונדען... און תמיד עס יאמערט
און זיפצט מיט דעם אידישען וועה...

עס דוכט זיך, פערבלאנדזשעט עס האט דא א נביא,
פון אלטען, פון הייליגען לאנד;
נעהילט אין א קיטעל, א טלית א ריינעם,
דעם שופר, דעם דארען אין האנד.

דער עולם, ער זאגט זיעבען מאל למנצח,
דער יאמער פון ווייבער איז גרויס;
עס ברענען מיט פחד די ליכט פון מנורת,
עס דוכט זיך, זיי לעשען זיך אויס...

דער יאמער ווערט שטילער... פון ערגעץ א ווינקעל
דער אלטער ר' נחמן ער רופט:
‚תקיעה'... און ס'הערט זיך דער קול פון דעם שופר,
עס ציטערט זיין תקיעה אין לופט.

א תקיעה... שברים... א תרועה... תקיעה...
דער עולם, די תקיעות זאפט איין;
און שטאליך שטעהט דער זקן, דער אלטער בעל תקיעה,
בגנאסען מיט געטליכען שיין...

עס הילכען און שאלען — די הייליגע קלאנגען
פון שטן ניט ווערען געשטערט;
און ווידער א תקיעה, א שברים, תקיעה —
אין פלוצים — א טומעל עס ווערט:

דער אלטער בעל תקיעה, דער זקן, דער שטאלצער,
געווארען איז בלייך ווי די וואנד...
פערגלייזט זיינע אויגען... פערלארען דעם אטהעם...
נעלאזען דעם שופר פון האנד...

געשטארבען א הייליגען טויט איז דער זקן,
און גרויס איז דער טרויער געוועזן;
געזאגט האבען אלע אז ער איז געשטארבען,
ווייל ער האט דעם שטן דערזעהן...

אויף יום טוב אין דר'היים.

ווען געקומען בין איך אויף יום טוב
מיט דער מאמען זיך צו זעהן,
האב מיין היים, מיין שטעדטעלע,
געטראפען ווי געוועזן.

דארט ביים טייכעל — די גרויסע שוהל
שטעהט נאך אלץ מיט קרומע ווענט —
און דאס ‚חדר' ביי ר' הייקלען,
אויף'ן שטעל האב איך דערקענט.

דארט ביי הייקלען דעם מלמד,
וואו געכאפט האב קלעפ און שמיץ,
בין געזעסען מיט מיין כתה
טאג און נאכט, אין קעלט און היץ.

און אין קלויז, מיט יאהרען שפעטער,
בין געזעסען טיעף פערטראכט,
אויף דער גמרא האב געהאלטען
דעם טריף פסול אלע נאכט.

און אט כ'זעה די בעלי בתים,
וואזשנע, גרויסע בריות,
אבגעריסען און דערשלאגען,
אָ, ווי ארים און ווי מיאוס!

א צעהנדליג אידען דרעהען זיך
ארום איין גוי'איש פוהרעל;
מען דינגט און מען האמפערט זיך
פאר ריוח בלויז א צווייעריל.

און דארטען, ס'שטאדטיש גערטיל,
פרעכטיג שעהן נור צום בוקען;
כ'פלעג שפאציערען דארט אום שבת
ן'אויף שעהנע מיידלעך קוקען...

* * *

אָ, מיין שטעדטעלע, מיין ארימעס,
ווי עס בענגט זיך מיר אפטמאל,
נאך דיין טייכעלע דעם קליינקען,
נאך די בערג און גרינעם טהאל.

קומסטו מיר אויף דעם רעיון
נעהמט א טרויער מיך ארום;
איך בלייב זיצען מעלאנכאליש,
שטיל פערקלעהרט, גלייך ווי שטום.

- - Professional Column - -

דר. א. בערקאוויטש.
נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אב.
Dr. A. BERCOVICH
360 Selkirk Ave. Phone St. John 1652

Dr. G. KALICHMAN
אידישער דאקטאר, דיפלאמירט אין רוסלאנד דייטשלאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און קינדער קראנקהייט. אפיס שטונדען: פון 9 ביז 11, פון 1 ביז 4 און פון 6 ביז 9. (52-19
453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772

Dr. A. H. SILVERMAN
אידישער דאקטאר, שטודירט און דיפלאמירט אין אויסלאנד, די סטייטס און קענעדא. אפיס שטונדען: פון 9 ביז 10, 1 ביז 3 און פון 6 ביז 8
האט געמופט אין 395 סעלקירק.
פהאן סט. דזשאהן 1716

Dr. R. L. HURST
פיזישאן און סוירדזשאן. בעפאלמעכטיגט פון „ראיאל קאלעדזש אף פיזישאנס", לאנדאן. ספעציאליסט פאר הארץ, נערוועז און פרויען קראנקהייט. אפיס שטונדען: פון 10 ביז 12, פון 3 ביז 5 און פון 7 ביז 9. פהאן מיין 814
305 קענעדי בילדינג, פארטיידזש עוו.

דאקטאר בערמאן
ספעציאליסט אויף אויגען, אויערען, נאז, האלדז און גלעזער פיטען.
אפיס 222 סאמערסעט בלאק
אפיס שטונדען: פון 10 ביז 12 און פון 1 ביז 4 אוהר טעגליך, אבענד ביי אפאינטמענטס.
פהאן מיין 7230 (242

Drs. QUINLIVAN & KLEIN
הינער אויגען געהיילט פאר 25 סענט. איינגעוואקסענע נעגעל, באניאנס געהיילט.
פהאן מיין 234 23 סטיל בלאק

מרס. פינקעלשטיין-טעסלער
דיפלאמירטע אקושארין
337 פלארא עוו. פהאן סט. דזש. 1098

רייסט ניט די ציינער.
אויב איהר האט טראבעל מיט ציין, קומט אריין צו די ערשטע אידישע ציין דאקטוירים אין דער נארד ענד
International Dental Parlors
עקספערט דענטיסטען און סוירדזשענס.
אונזער בעהאנדלונג איז אויף דעם ארענטליכסטען אופן, אונזערע פרייזען מעסיגע. מיר זיינען געסט אין דער נארד ענד און וועלען אונזערע פאציענטען בעטראכטען אלס פריינד.
547 סעלקירק עוועניו
פהאן סט. דזשאן 2447

דוד א. מאנהיים בעמיקער און אפטייקער
האט איהר זיך שוין איבערצייגט אז די גוטע רעפוטאציאן פון דער **לימא דראג קאמפאני** איז א ריכטיגע? בעסטע מעדיצין, ביליגסטע פרייזען.
803 Main Street
• געוועזענע ראדזשערס.

די אידישע דרוג סטאר 596 סעלקירק
ווינשט זיינע קאסטימער און אלע אידען א שנה טובה און ווער עס וויל יום כיפור טראפען, זאל קומען פאר יום כיפור, וועט ער בעקומען א פלעשעלע טראפען אומזיסט.
א. קעפמאן, פראפ. (22

פינקעלשטיין און לעווינסאן
לאיערס און באריסטערס.
105 באן אקארד בלאק.
טעלעפאנס: מיין 1544 און מיין 1545

R. A. W. Magnussen, M. A.
רעכטספערטהיידינגער, אדוואקאט א. ז. וו.
925 מיין סטריט, וויניפעג.
אפען פון 1 ביז 2 און פון 5 ביז 6 אוהר נ. מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

PHILIP NEY
נאטאריוס
געזעצליכע פאפירען פערפערטיגט, איבערזעצונגען אין און פון פערשיעדענע שפראכען. נאטוראליזיישאן פייפערס, מערידזש לייסענס
222 פארטיידזש עוו. פהאן מיין 1288

דער טעלעפאן נומער פון „איד"
איז סט. דזשאהן 2213

ALFRED JACKSON
ליטאן גארדענס. און אינסייד סאבדיווישיאן. פאר איינצעלהייטען פרעגען אין
522 מיין סט. סוויט 3, פהאן גערי 3076

ריעל עסטייט, פארם לאנד
קויפען, פערקויפען און בייטען. מיינע קאסטימער ווערען בעהאנדעלט אויף דעם ארענטליכסטען אופן. (5211
H. Leviten 619 McIntyre Block.

D. Abramovich
ארכיטעקט
505 מעקינטייער בלאק, פהאן מיין 1978
ד. אבראמאוויטש

Flanders and Macvicar
באריסטערס, סאליסטארס, נאטאריוס א.ז.וו.
אפיס 872 מיין סטריט
פהאן סט. דזשאן 761
אינטערפרייטער ה. זאלצמאן, ב. ס. א.

Monteith, Fletcher & David
באריסטערס און סאליסיטארס
403 נארטהערן קראאון בענק, קארנער פארטיידזש און פארט. פהאן מיין 669

קאהן און טיעראוויטש
קאנטראקטארס און בילדערס.
מיר נעהמען זיך אונטער צו מאכען אייך א היים, אדער מיר קענען אייך געבען א גרייטע הויז מיט קליינע קעש און לייכטע פיימענטס.
683 **אלפרעד** פהאן סט. דזש. 1926

Miss A. GOLDSMITH
333 Burrows Avenue
גיט לעסאנס אין פיאנא שפיעלען
מעסיגע פרייזען. (25-19

דארפט איהר לייהען געלד?
פיר וואס פיר א צוועק ניט איז ווענדעט זיך צו
ב. שעפס
דעם עלטסטען אידישען פייער אינשורענס און פינאנשיעל אגענט אין וויניפעג.
401 סעלקירק עוו. פהאן סט. דזש. 1490
Office: Bank of Toronto.
Phone Garry 706. (5215

בוק-קיפער
וויל האבען שטונדען ארבייט. האט א דיפלאם פון רוסלאנד און פון די סטייטס. זיך ווענדען
(1211 The Israelite, 796 Main St. Box 3

ענגעל און אווענס
פראקטישע עלעקטרישאנס
האבען געמופט אין 823 מיין סט.
אלע ארבייט אין דער ליין צו מעסיגע פרייזען

The McKinley Transfer Co.
קאר. קינג און רופערט סט.
אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508
פיאנא מאווינג ספעשיל, מעביל און באגאזש טראנספערס. (33-19

The Empress Laundry Co.
ווילט איהר זיין פאלקאם צופרידענגעשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שיקען גלייך נאך אייער באנדעל. ערשטע קלאס מאשינערי.
74-76 אייקינס סט. פהאן סט. דזש. 300

The Royal Candy Kitchen.
622 מיין סטריט פהאן גערי 71
דריי טהירען פון די סטארלאנד
ביי אונז איז ערשטע קלאס קענדים, פרישע היימישע קענדים יעדען טאג. (52-18

בעסטע פלאמבינג, היטינג און עלעקטריק
ווערט געמאכט נור ביי
ל. האלפעני
883 מיין סטריט
אפיס פהאן סט. דזשאהן 1830
רעזידענס פהאן סט. דזשאן 2217
רעפיירינג פינקטליך אטענדעט.

דער „איד" מאכט דזשאב פרינטינג

זייט א מענש און עסט אין סוכה.
נאלד איז שטענדיג געלד אין קעשענע. א מענש דארף האבען א גאלדענעם זייגער, דייאמאנד רינגס, גאלדענע זיי-גערלעך געזעצט מיט דיימאנדס, בראס-לעטען, סילווער וועיר, חתונה פרעזענ-טען א. ד. ג. אלעס צו די ביליגסטע פרייזען. דאס געלד אומגעקעהרט אויב ניט צופריעדען.
י. טשופאק 820½ **מיין סט.**

צום נייעם יאהר

האב איך ערהאלטען א נייעם סטאק פון אלערליי דזשועלרי, זייגערס, דיימאנטענע רינגען, א גרויסען סטאק זילבערנע לייכטער און ז. וו. אויך א גרויסען אויסוואהל פון גראמא-פאנס מיט עכט אידישע רעקארדס פון די בעסטע חזנים און זינגער.
A. BREGER & YAMROM, 810 Main st.

ניט געכאפט!
איהר דארפט קויפען איין מאל פארני-טשור, איז דאס בעסטע זיך צו זעהען פריהער מיט (5213
M. WARHAFT
851 Main Street Phone St. John 1988

א נייע בייסיקעל שאפ
האט זיך געעפענט אין 607 פלארא עוו. קאר. מעקגראגאר סט., וואו עס ווערען אויך געפיקסט אלערליי מאשינען, גראמאפאנס און ד. גל.
(43 סעם מוראכאווסקי, פראפ.

איהר ווילט פאהרען ווי א פריץ?
דאן קויפט אייערע הארנעס ביי
דזש. בעקער, 73 **דערבי סטריט.**
נעהמט אן אלערהאנד רעפעירינג.

פאר שאו קארדס
וואס ברענגען איין ביזנעס, ווענדעט זיך צו א
סלאון
2, קאנטינענטאל בלאק, 796 מיין סט.
פהאן סט. דזשאהן 186
שטענדיג פערטיג פאר שנעלע ארבייט.

איהר דארפט אייך ניט זארגען.
מיר האבען שוין צוגעגרייט פאר אייך א גרויסען סטאק שיך פאר מענער, פרויען און קינדער.
ספיוואק'ס שוך סטאר
577 **סעלקירק עוועניו**
די בעסטע שיך צו די ביליגסטע פרייזען

סטאפט א וויילע.
צו די ביליגסטע פרייזען קענט איהר קריגען אייערע שיך אין 905 **מיין סט.** אויך ווערען געפיקסט שיך גוט און צו מעסיגער פרייז. **מ. גלאדסטאן.**

שיך אלטע און נייע שיך
צו ביליגע פרייזען קענט איהר בעקומען ביי מר.
לעאן טרענזבאוז אין 883 מיין סט.

: : זעכציג לייט געזוכט : :
זיך באלד אויסלערנען די בארבער טרייד. בלויז 8 וואכען פאדערט זיך אויסצולערנען. טולס פריי און ווידזשעס אין לעהרע צייט. א שטעלע געזיכערט פון $16 ביז $20 וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע לאַ-קיישאנס וואו איהר קענט זיך עפענען א ביזנעס אליין. גרויסע פאדערונג פיר באר-בערס. שרייבט פאר אומזיסטע קאטאלאג בעסער קומט אליין. אויב איהר ווילט זיין א גוטער בארבער, מוזט איהר לערנען ביי
The International Barber College
אלעקסאנדער עוו. 1טע טיר וועסט מיין סט.

פלאמבינג, היטינג, עלעקטריק
אויך א גרויסארטיגער סטאק פון פערשיעדענע פיקטשורס.
איידער איהר נעהט עטוואס טהאן אין דיעזער ליין, זעהט זיך מיט
M. KOFFMAN
395 Selkirk Ave. Phone St. John 1353
רעפיירינג אטענדעט צו יעדער צייט. (518

פאטראנייזט אונזערע אדווערטייזערס.

THE ISRAELITE DER YID.
The First and Only Jewish Weekly in the Entire Dominion of Canada.
THE ISRAELITE PUBLISHING COMPANY
B. I. GOLDSTEIN, Editor. F. SIMKIN, Manager.
796 Main Street Phone St. John 2213 Winnipeg, Man.
Subscription 1 Year $1.00 Thursday, Sept. 12, 1912.

לשנה טובה תכתבו.

מיר, ווען מיר ווינשען אונזערע לעזער, פאטראניזער און אדווערטייזער א גוט יאהר, איז עס זיכער ערנסט, מיט׳ן גאנצען הארצען. מיר האבען זיך גוט אריינגעטראכט אין דער בעדייטונג פון די ווערטער, מיר האבען זיך גוט אריינגעטראכט אין דעם מיין פון דער ברכה, אין דעם פירוש פון דעם וואונש און פשוט — אפילו אויף דעם ענג קרעמערשען אופן — לוינט זיך אונז אז לשנה טובה תכתבו. מיר וועלען זיך אראפלאזען ביז צום נידעריגסטען שטאפעל, ביז צו דער קלענסטער מדרגה פון עגאאיזם, און זאגאר פון דעם שטאנדפונקט האבען מיר גאר ניט צו קיינעם און — אלין אויף דעם קליינליכען, קרעמערשען שטייגער — ווילט זיך אונז זעהר און זעהר אז לשנה טובה תכתבו.

עס איז אונפערמיידליך, אז מענשען זאלען קיין פיינד ניט האבען. עס איז פאראן א שפריכווארט: „וויז מיר א מענ־שען אהן שונאים און איך וועל דיר דאן קענען וויזען א מענשען אן אונטהעטיגען״. מענשען וואס זיינען טהעטיג, מענשען וואס ליגען ניט בעהאלטען אין זייערע ענגע ד׳ אמות, מוזען האבען פיינד, אדער אין בעסטען פאל נעגנער. אויך מיר, די צייטונג גופא, האט זיך ערווארבען א היפש ביסעל פיינד און נעגנער. ווער שמועסט, די לעצטע צייט, ווען א דאנק אונזערע פיעלע פאטראנייזער און זעהר פיעלע פריינד, האט זיך „דער איד״ דערפיהלט מעהר אונאבהענגיג, מעהר אינדיפענדענט — יעצט זיינען מיר מעהר אביסעל פריי מיט דער פען און שעהמען זיך ניט אויפצודעקען אפטמאל בפני כל עם ועדה די מעשי תעתועים פון איניגע „בעלי טובה׳ניקעס״ — יעצט איז ברוך השם די צאהל פון אונזערע פיינד מעהר געשטיגען, דאך זיינען מיר זיי זיכער קיין שונאים ניט אזוי ווייט אז מיר זאלען זיי חלילה ניט פערגינען קיין שנה טובה. אזוי קליינליך, אזוי מיזעראבעל זיין, איז שוין די טבע פון נאר, נאר א קליין נידעריג בעשעפענישל. אדרבה, פון טיעפען הארצען ווינשען מיר זיי א שנה טובה אין אלע, אלע הינזיכטען.

דער היוצא לנו מזה: — ווען מיר האבען אין אנפאנג ארטיקעל אוועקגעשטעלט מיט אן אויסרוף לשנה טובה תכתבו, זייט זיכער, ליעבע לעזער, אז מיר מיינען עס מיט׳ן גאנצען הארצען. זאגען דאך אבער ניט מיר אליין דיזע געוועהנליכע ראש השנה׳דיגע פראזע. אלע ווייסען אז אויך דער בעל הבית זאגט זיין קלויזק „לשנה טובה תכתבו״; דער באס ווינשעוועט אויך זיינע ארבייטער צו „לשנה טובה תכתבו״; די מלוה׳ס ווינשען אויך זייערע לוה׳ס צו דעם זעלבען „לשנה טובה״... מיינען אויך זיי דאס אזוי ערנסט?

מיר ווילען איהר זאלט אויף איין מאמענט א טראכט געבען וואס עס וואלט געווען ווען אלע ארבייטער, אלע אנגעשטעלטע, אלע בעלי חובות, אלע עקספלואטירטע זאלען פלוצים מקוים ווערען די שנה טובה׳ס; די ארבייטער זאלען אליין ווערען באסעס, די אנגעשטעלטע זאלען אליין ווערען קאפיטאליסטען, די בעלי חובות זאלען אליין עפענען באנקען — נו, וואלט זיך עס דען געלוינט?

ביי דער יעצטיגער צייט ווען, ווי א רעדנער האט זיך דא אמאל אויסגעדרוקט, אז אפילו צום כביכול קומט מען מיט דער פראגע „האַ מאטש?״ אין דער יעצטיגער צייט, ווען אהן דער שאלה „לוינט זיך עס?״ גיט מען זיך קיין ריהר ניט, — אין אזא צייט, דענקען מיר, אז ווען איין קלאס וואלט זיך פערטראכט, אדער ווען ער וואלט געווען זיכער אז זיין ברכה און די ברכות פון יענעם מברך וואלט זיכער מקוים געווארען, וואלט ער זיך אפשר אפגעשטעלט אויף א מינוט בעת׳ן ווינשעווען און וואלט אפשר טאקע בעשליסען אז... „עס לוינט זיך ניט אז חיים, בעריל, שמעריל, גימפעל און זרח זאלען האבען א שנה טובה: ראשית וועלען זיי ווערען קאנקורענטען, ושנית — אַ האַ וועלען מיר נעהמען הענט״...

עס איז זעהר ניט קיין פעקיועמע צייט אצינד זיך ברייטער דורכצוווייען וועגען דעם ענין. אבער דאך בקיצור ווילען מיר זאגען אז עפעס זיינען מיר אפיקורסים צו גלויבען אז אלע, אלע וואס ווינשעווען אזוי הארציג, מיט אזוי פיעל דבקות יעדען, וועמען זיי דערזעהען נור, א שנה טובה, אז זיי מיינען עס ווירקליך מיט דעם גאנצען הארצען און — דער עיקר — אז זיי צווייפלען ניט אז זייער וואונש, זייער ברכה וועט מקוים ווערען. און זאל אונז גאט מוחל זיין אויב מיר דענקען פאלש וועגען זיין פאלק. און ווי וואלטען מיר וועלען און ווי וואלטען מיר מיט׳ן גאנצען הארצען געווינשען אז בעסער זאל מען אונז אבלייקענען, אז בעסער זאלען מיר דאס מאל פאלש זיין הורך און דורך, דאך — עפעס צווייפלען מיר צי וואלטען פיעלע גאר געלאזט דרוקען, אדער צושיקט אזוי פיעל שנה טובה׳ס, אדער גלאט געווען מילה מיט זייערע ברכות: לשנה טובה תכתבו, ווען זיי וואלטען זיכער געווען אז די ברכה געהט פון זייער מויל אין גאטס אויערען און זי ווערט גלייך אויף׳ן שטעל ערפילט...

מיר זיינען אבער זיכער אז געווען איז יא אמאל א צייט, ווען דאס פאלק האט געלעבט אויף זיין לאנד, איש תחת גפנו וכו׳, ווען יעדער האט געהאט איין פרנסה, א פרנסה פון דער נאטור. דאן האט מען זיך, מיט אן אמת, מיט׳ן גאנצען הארצען זיך געוואונשען א שנה טובה. גאנץ פשוט, עס איז געווען אין אינטערעס פון אלע אידען אז עס זאל זיין א גוט יאהר: רעגען, זונן אין צייט און א נערעטעניש. טאמער זיינען געווען עוברי דרכים (רייזענדע) וואס האבען געבעטען פונקט דעם היפוך, ווייל פאר זיי האט זיך ניט געלוינט קיין רעגען, האט מען שטארק גע׳טענה׳ט צום רבש״ע „אל יכנסו לפניך תפילתם של עוברי דרכים״ (הער זיך ניט צו וואס די רייזענדע בעטען דיך). מיר זיינען ווידער אויך זיכער אז קומען וועט ווידער אזא צייט. און סימנים און טאקע שטארקע סימנים זיינען שוין פאראן. דערווייל אבער... דערווייל ווען לא נתמלא זו אלא מחורבנה של זו, דערווייל ווען איינער בויעט אויף׳ן צווייטענס חורבות — דערווייל... יעצט... דערווייל איז עס דאך ניט צו פערלייקענען אז עפעס בעדענקען זיך פיעלע ניט אויף וואס זיי ברענגען ארויס פון זייערע ליפען; דערווייל — צווייפלען מיר — אויב א גרויסער פראצענט פון די ערב ראש השנה׳דיגע ברכות זיינען ניט קיין ברכות לבטלה. מיר ווינשען דערום אייך אלעמען א גוט יאהר. לשנה טובה תכתבו! א יאהר וואס זאל מעהר מקרב זיין יענע גוטע צייט ווען מען זאל מיט דעם גאנצען הארצען און מיט דעם פולען בעוואוסטזיין ווינשעווען איינער דעם אנדערען „לשנה טובה תכתבו״; ווען מען זאל מיט גרויסען ווילען און אמת׳ע ברידערליכקייט פערלאנגען איינער פאר דעם צווייטען א גוט גליקליך יאהר.

א. אסאווסקי.

דאס יאהר תרע״ב.

(פון דער סעריע „איד. געשיכטע אין וויניפעג״)

דאס פערגאנגענע יאהר קען אנגערופען ווערען א יאהר פון פראטעסטען. דריי גרויסע פראטעסט פערזאמלונגען זיינען אבגעהאלטען געווארען אין דעם פערגאנגענעם יאהר וואס זיינען ווערטה בעצייכענט צו ווערען.

פריהער אבער, איידער מיר געהען צו צו די פראטעסטען ווילען מיר פערצייכנען דעם פאקט אז דאס יאהר 1912 האט איבערגענומען בירושה פון זיין פארגענגער דעם פלאן פון בויען א נייע תלמוד תורה. די פיהרער פון תלמוד תורה אין אנפאנג פון דיזען יאהר זיינען געווען: מר. א. בערג, פרעזידענט; מר. מ. האיד, וויס פרעזידענט; מר. א. מילמוט, טרעזשורער און מר. א. טשערניאק אלס טשערמאן פון באארד אף עדיוקיישאן. דיזע קאמיטע מיט דער הילף פון פיעלע פראמינענטע אידען האט זיך גענומען שאפען א פאנד פאר דער תלמוד תורה. די ערשטע גרויסע סומע איז געגעבען געווארען פון טרעזשורער זעלבסט מר. א. מילמוט וועלכער האט מנדב געווען 500 דאלאר. עס איז געגרינדעט געווארען א קאמפיין קאמיטע וועלכע האט געזאלט בעזוכען יעדער אידיש הויז און זאמלען געלד. דער קאמפיין איז אנגעגאנגען א וואך צייט און בלויז איניגע פון די בעשטימטע קאלעקטארס האבען ערפילט זייער פליכט בשלמות און אריינגעבראכט היפשע סומען. די ברייטע מאסע האט זיך גאנץ ווארים אבגערופען און געגעבען איש לפי ערכו. עס איז אבער ניט גענוג געווען.

מר. מילמוט זעהנדיג אז פון דעם פיסעל געזאמעלטען געלד קען מען קיין תלמוד תורה ניט אנפאנגען צו בויען, האט ער בעשלאסען צו קומען דער שטאדט צו הילף מיט דער פרייטער האנד און אויף א מאכען מיטינג וועלכער איז פערופען געווארען אין דער גרענד אפערא הויז, האט ער געבעטען דעם רב צו אנאנסירען אז ער גיט פינף טויזענד דאלאר אויף דער תלמוד תורה בתנאי אז די תלמוד תורה זאל ניט האבען אויף זיך קיין מארטגיידזש. די גרויסע נדבה האט ארויסגערופען גרויס בעגייסטערונג ביי די אנוועזענדע און יעדער האט געטראגען זיין נדבה מיט דער ברייטער האנד. די גרויסע אדירים זיינען אבער נאך אלין געבליבען פון דער ווייטענס ביז צו ענדע ווינטער, ווען דער פרעזידענט מר. בערג האט פערופען א מיטינג צו וועלכען ער האט געלאדען אלע פראמינענטע בעלי בתים פון שטאדט און האט רעזיגנירט פון זיין אמט אלס פרעזידענט און נייע 15 דירעקטארען זיינען ערוועהלט געווארען צו פיהרען די אלטע תלמוד תורה און בויען די נייע. פון דאן אן האבען אויך אונזערע רייכע סאוט ענדער אידען זיך פעראינטערעסירט מיט דער תלמוד תורה. די צאהל אנהענגער פון א נייער תלמוד תורה זיינען געוואקסען. דער נייער פרעזידענט מר. ראבינסאן — האט זיך ארויסגעציינט — איז זעהר טהעטיג און ארבייט אונערמיעדליך. און נאך פיעל מיה האט מען דעם 28טען דזשולי אוועקגעלעגט דעם קארנער שטיין אין דער געגענווארט פון א טויזענד קעפיגער ענטהוזיאסטישער מאסע וועלכע האט אין דעם איינעם טאג געבראכט די סומע פון אכט טויזענד דאלאר.

דער גרויסער פראטעסט מיטינג.

אין מאנאט יולי פון 1911 איז פארגעקומען די וואהלען אין פעדעראלען פארלאמענט. ווי געוועהנליך האבען זיך די אידען צוטהיילט אויף סאציאליסטען, ליבעראלען און קאנסערוואטיווען. א פוילישע וואכענשריפט מיט דעם נאמען „גאזעטא קאטאליצקא״, דער אפיציעלער ארגאן אין דער פוילישער שפראך פון דער קאנסערוואטיווער פארטיי איז אין יענער צייט, אום צו שלאגען פאליטישען קאפיטאל פאר איהר פארטיי, ארויס מיט א שמוציגער אטאקע אויף אידען און בעשולדיגט די פעדעראלע גאווערטמענט אין מאכען יד אחת מיט אידען אום צו עקספלואטירען די פוילישע און אוקראינער. עס איז געווען דער ערשטער פאל אין דער געשיכטע פון וויניפעג ווען א צייטונג האט זיך ערלויבט איבערצוטראגען דעם וואהל קאמפיין פון ריין פאליטישע אויף ראסען פראגען.

דער רעדאקטאר פון „קענעדער איד״ מר. ב. גאלדשטיין האט דאן ארראנגזשירט א פראטעסט מיטינג צו וועלכען ער האט איינגעלאדען מיטגליעדער פון אלע פארטייען. עס האבען גערעדט רעוו. לעווין פון „שערי שמים״, מר. ה. זאלצמאן, מיטגליעדער פון סאציאל דעמאקראטישען בראנטש, דער שרייבער פון דיזע צייליען און פיעלע אנדערע. דער האל איז געווען געפאקט מיט מענשען און א פערדאמונגס רעזאלוציאן איז איינשטימיג אנגענומען געווארען. עס איז אויך אנגענומען געווארען דער פארגעלעגטער פלאן פון גרינדען א שטענדיגע פרעס קאמיטע וועלכע זאל שטעהן אויף דער שטענדיגער וואך פון אידישע אינטערעסען אז זיי זאלען ניט פערראטהען ווערען פון פערקויפטע צייטונגס שרייבער. עס זיינען ערוועהלט געווארען עלף מיטגליעדער פון דער שטענדיגער פרעס קאמיטע מיט מר. ב. גאלדשטיין אן דער שפיצע. ליידער האט דיזע קאמיטע קיין איינציגען מיטינג ניט אבגעהאלטען און ווען דאס זעלבע בלעטיל איז ארויס מיט א צווייטען ארטיקעל, נאך א מעהר הוליגאנישען, וועלכער איז געווען א דירעקטער ענטפער צו דעם אידישען פראטעסט מיטינג, איז שוין ניט געווען קיינער ווער עס זאל פראטעסטירען. עס האבען די בעליידיגונגען אראבגעשלוגען אויך די מיטגליעדער פון אידישען קאנסערוואטיווען קלאב וועלכע האבען אמאל אזוי שעהן ערקלעהרט אז די אידישע אינטערעסען שטעהען ביי זיי העכער פון אלעם; עס האבען געשוויגען די „בני ברית״ וועלכע האבען א ספעציעלען קלאוז אין זייער קאנסטיטוציאן צו בעשיצען די עהרע פון אידישען פאלק; עס האט געשוויגען דער אידישער ליבעראלער קלאב; עס האט אויך געשוויגען דער סאציאל דעמאקראטישער בראנטש וועלכער קומט אלע מאל צום אידען מיט אז קיינער קען ניט בעשיצען זיינע אינטערעסען ווי זיי.(1

נאציאנ. אויטאנאמיע אין טירקיי

די טערקישע רעגיערונג ענדיגט איצט מיט דעם וואס זי האט געזאלט גלייך אנפאנגען. די יונג טערקען, די אנהענגער פון א שטרענגען צענטראליזם, האבען פערלארען די מאכט און די אפאזיציאן וואס איז געקומען אויף איהר ארט, זוכט צו צופריעדענצושטעלען די פערשיעדענע קליינע פעלקער וואס בעוואהנען דאס לאנד. דאס ערשטע האט מען זיך איבערגעבעטען מיט די אלבאנער וועלכע זיינען געווארען גרויזאם אונטערדריקט און איצט מעלדעט דער טעלעגראף אז אלע פראווינצען וועלען בעקומען א ברייטע קולטורעלע אויטאנאמיע.

אויך וועגען פאלעסטינא מעלדעט דער קייבעל אז דער פערטרעטער פון דער רעגיערונג האט צוגעזאגט א געוויסע אויטאנאמיע פאר אידען. די קאלאניעס וועלכע צעהלען 100 נפשות זאלען בעקומען דאס זעלבסט פערוואלטונגס רעכט און א אידישער שוץ זאל ארגאניזירט ווערען אויף א לעגאלען שטייגער. די אידישע קאלאניעס ליידען שטארק פון רויבערישע און מערדערישע אנפאלען מצד די אראבער, א מאסע קרבנות זיינען געפאלען. דא ניט לאנג איז ווידער דער׳הרג׳עט געווארען א אידישער וועכטער. ווען דיזע פערשפרעכונגען זאלען ערפילט ווערען, וועט די ענטוויקלונג פונ׳ם אידישען ישוב אין פאלעסטינא וואקסען א סך שנעלער.

1) אנמערקונג פון רעדאקציאן: און וואו זיינען די ציוניסטען געווען?...

דר. ג. קאליטשמאן.

צו דער האספיטאל פראגע

(א בריעף אין רעדאקציע).

אלס אידישער דאקטאר אין דער נארד ענד, וועלכער קומט אין בעריהרונג מיט די ארימסטע קלאסען פון וויניפעג, וועל איך, דוכט מיר, קענען שארפער און מעהר בולט ארויסברענגען די נויטווענדיגקייט פון א אידישען האספיטאל אין וויניפעג.

שוין דאס אליין וואס מען האט אנגעהויבען צו רעדען אין דער אידישער גאס וועגען א האספיטאל און דער פאקט וואס וועגען דיזער פראגע האט מען שוין פערנעהמען די שפאלטען פון דער היגער אידישער פרעסע „דער איד״ ציינט אז אידיש האספיטאל מוז וויניפעג שוין האבען.

געוועהנליך מיין איך ניט אז די רייכע פיהלען אויך אזוי די נויטווענדיגקייט ווי די ארימע. די ערשטע קענען ס׳רוב אביסעל ענגליש, אדער קענען בעהויפטען אן איבערזעצער, פאר 3-4 דאלאר א טאג קריגען זיי א שעהנע רום, ספעשיל נוירס א. ד. ג. די ארימע אבער ווערען אפטמאל אפערירט און ווייסען ניט אויף וואס און פאר וואס. עס האט ניט איין מאל פאסירט אז א מאן אדער פרוי אויף וועמען א שווערע אפעראציאן איז געמאכט געווארען און ווען איך פרעג זיי: „וואס איז אייך דען געווען?״ ענטפערען זיי: „איך בין נאך דאן א גרינער געווען (יעצט מיינט ער איז ער שוין געל), מען האט מיך גענומען אין האספיטאל און געשניטען. און וואס? — ווייס איך ניט!״

מענער זיינען ס׳רוב פערנעהמענע מענשען, זיי זיינען ביזי מיט „מאכען א לעבען״, ביי זיי איז גוט צו געהן וואוהין ניט איז, פרויען אבער האבען מורא צו געהן אין האספיטאל, טאמער וועט מען זיי אפערירען און זיי וועלען ניט וויסען וואס און ווען (ד. ה. איז מיט גאלישענס און דייטשען). ווען אבער איך ערקלעהר דעם חולה אין זיין שפראך די געפאהר פון דער קרענק און פערשפרעך איהם אז אהן זיין צושטימונג וועט מען איהם ניט אפערירען, דאן ערשט געלינגט עס איינצורעדען דעם ניט ענגליש שפרעכענדען חולה צו געהן אין האספיטאל.

פרעגט א דאקטאר אין דער נארד ענד און ער וועט אייך זאגען אז פיעלע שטארבען און געהען ניט אין האספיטאל אויס מורא אפערירט צו ווערען אהן זייער צושטימונג. לויט׳ן געזעץ מוז יעדער חולה זיין ווילליג צו אפערירען זיך. ווען א חולה איז אבער אין אן אונבעוואוסטען צושטאנד, אדער ער פערשטעהט ניט וואס מען וויל פון איהם, פרעגט מען דאן זיין נאהענטסטען קרוב. וואס זאל מען אבער טהאן אין האספיטאל ווען די אפעראציאן איז דרינגענד, באן מוז מען מאכען די אפעראציאן ניט אנפרעגענדיג זיך ביים קראנקען וועלכער פערשטעהט ניט און דערפאר ציטערט אזוי דער חולה וואס קען קיין ענגליש ניט רעדען צו געהן אין האספיטאל. ניט בעסער, אויב ניט ערגער, איז עס מיט אינערליכע און מעדיצין קראנקע ביי וועלכע דער ענגלישער דאקטאר קען באין אופן ניט דערגעהן אויף ריכטיג די אורזאכע אדער די ענטוויקלונג פון דעם חלאת.

אבער אויסער דעם אלעמען וואלט איך וועלען איהר זאלט זיך אריינטראכטען אין דער לאגע פון דעם אידישען חולה וואס ליעגט צווישען 30 אנדערע חולאים מיט וועלכע ער קען זיך ניט דורכריידען, ער קען ביי דער נוירס ניט פערלאנגען עטוואס, קען דעם דאקטאר קיין זאך ניט ערקלעהרען, דערצו איז נאך יעדער חולה נערוועז און מוז דאך ליעגען אין אזא פלאץ וואכענלאנג. צו דעם איז א צונאב דאס עסען: איינינע האבען מורא פאר טרפות, פיעלע אבער קענען גלאט ניט פערנעהמען די ענגלישע מאכלים. ווי קענען אזעלכע חולאים געזונד ווערען? עס איז דערום קיין וואונדער וואס באלד ווי א אידישער חולה הויבט זיך אויף פון בעט

אנטלויפט ער שוין פון האספיטאל. דער פערסאנאל ווידער האט אויך ניט ווענינג אויסצושטעהן פון די אידישע קראנקע, פון זייער ווינקען, פון זייער שטום לשון און זיינען דערום צופריעדען ווען דער אידישער חולה נעהמט דעם דרך.

פרעגט א אידען וואס איז אמאל געווען אין אדעסער אידישען האספיטאל און ער וועט אייך דערצעהלען ווי אזוי די אידישע חולאים ווילען דאס הויז ניט פערלאזען, דען זיי וויסען אז אין דער היים האבען זיי ניט אזא נוירס וואס זאל זיי פערשטעהן און אזוי אטענדען, זיי האבען ניט אזעלכע מאכלים און אזא גוטע אויפפאסונג.

אין א פריהערדיגען ארטיקעל וועגען א אידישען האספיטאל ווערט געזאגט אז יעצט טארען מיר ניט דענקען פון א אידיש האספיטאל, ווייל ערשטענס איז מען זעהר ביזי מיט דער תלמוד תורה און עס איז א געפאהר צו צושפאלטען די קרעפטען, צווייטענס איז א פראגע צי וועט מען האבען די הכנסה וואס א האספיטאל פאדערט. וועגען דאס ערשטע איז כדאי צו אויפמערקזאם מאכען דעם שרייבער אז ניט אלע קלאסען פון די היגע אידען זיינען אזוי שטארק פעראינטערעסירט מיט דער תלמוד תורה. עס זיינען דא הונדערטע און הונדערטע אידען וואס זעהען אין דער ספעציפיש אידישער ערציהונג קיין ישועה פאר דער אידען פראגע און האלטען זיך ווייט דערום פון דער ת״ת. די נויטווענדינקייט אבער פון א אידישען האספיטאל פערשטעהען א ל ע אידען, א ל ע קלאסען און מיר מעגען רעכנען אויף זייער הילף. זאגאר צווייטענס די רייכע אידען זיינען פאראן גענוג וואס האבען ניט געגעבען צושטייער אויף דער תלמוד תורה, וועלען זיי אבער בעהילפיג זיין דעם האספיטאל.

די אידעע פון א אידיש האספיטאל, מעג מען וויסען, איז ניט אט נור וואס אויפגעשוואומען. דר. מארגוליס און איך האבען שוין זייט מאנאטען לאנג געפלאנעוועט און זאגאר געוואהרע געווארען וועגען דער הילף פון אונזערע רייכע וואס מיר דארפען ערווארטען. דאס לעצטע איז זעהר גינסטיג, הילף און גרויסע הילף איז פערשפראכען. אבגעשטעלט האט אונזער וויטערע טהעטיגקייט די תלמוד תורה וועלכע איז אין מיטען אונטערגעשפרונגען. יעצט ווען די פראגע איז אויפגעהויבען געווארען אין ,איד׳ און דער פאקט וואס די האספיטאל פראגע איז געווארען דער טאג געשפרעך איז איבערצייגענד אז מען וואלט געקענט גלייך אנפאנגען בילדען א פאנד.

וועגען דער שטענדיגער יעהרליכער הכנסה קען מען אויסגעפינען מיטלען. אט איז אין רוסלאנד איינגעפיהרט א טעקס אויף פלייש, מיר קענען אויך דא געפינען עהנליכע מיטלען.

עס ווערט אויך ארויסגעזאגט אין דערמאהנטען ארטיקעל א צווייפעל אין גוטע אויסשטאטונג, מעדיצינישע איינריכטונגען, גוטע דאקטוירים א. ד. גל. ווי דער דזשענעראל האספיטאל, צוליעב וואס פיעלע וועלען אויסמיידען דעם אידישען האספיטאל. און דער שרייבער ברענגט א בעוויז דערפון וואס אידען געהען ליעבערשט ,מאסענוויין׳ צו בעריהמטע ענגלישע דאקטוירים און ניט צו אידישע. וואלט דער שרייבער געזאגט: ג ר ו י ס ע ענגלישע דאקטוירים (ניט בעריהמטע) וואלט עס ביי מיר קיין נייעס געווען, דען דאס הער איך דריי מאל א טאג פון יעדען אידיש ווייבעל: ,דאקטאר, אפשר וואלט איך גערופען א גרויסען ענגלישען דאקטאר?׳ דאס ווייבעל פערשטעהט ניט אז מיט אזא פראגע בעליידיגט זי די אידישע דאקטוירים און אויך יענער שרייבער פערשטעהט ניט אז ער האט מיט זיין פראגע בעליידיגט דאס אידישע פאלק מורא האבענדיג אז צווישען אידען וועט זיך ניט געפינען אזא גוטער דאקטאר ווי ביי די ענגלישע. מעג דאך א איד גלויבען אין אידישען מארך!

ערלויבט מיר, ה׳ רעדאקטאר, ביי דיזער געלעגענהייט לענגער אבצושטעלען זיך אויף דער פראגע פון קליינע און גרויסע דאקטוירים: די היגע אידישע דאקטוירים נעהמען דא א קלענערע לוין פאר א וויזיט איידער די ענגלישע. די מאסע מיינט דערום אז דאס איז דערפאר וואס דער דאקטאר איז ,קלענער׳. אין אמעריקא ווערט דאך אלעס געשאצט לויט׳ן דאלאר... איינער פון די ,גרויסע׳ דאקטוירים האט מיך געראטהען ביי מיין אנקומען אהער צו נעהמען ,טהייער׳, אום צו געווינען א גרויסע פראקטיק: ,ווען איך האב גענומען — דערצעהלט ער מיר — 1 דאלאר פאר א בעזוך, האב איך ניט געהאט קיין העלפט ווי יעצט בעת איך נעהם 2 דאלאר׳. אין אלגעמיין דארף מען פערשטעהן דעם אונטערשיעד צווישען א דזשענעראל פראקטישען און א ספעשיליסט. דער ערשטער לערענט אלע מעדיצינישע צווייגען, ער האט אבער ניט געהאט די געלעגענהייט צו בעשעפטיגען זיך א האלב יאהר אדער א יאהר נור מיט איין מין חלאת ווי צום ב. ש. כירורגיע, אינערע קראנקהייט א. ד. ג. דער ספעציאליסט טהוט זיין ארבייט נור אין איין מעדיצינישען צווייג. א מענש קען געוועהנליך ניט זיין קיין מושלם, אי א כירורג, אי אן אקושאר, אי אן אינגען דאקטאר. דערום מוז דער דזשענעראל פראקטישען אין זעלטענע פעלע קאנסאלטירען א ספעציאליסט, אבער דאדורך מיינט דאס פובליקום אז ער איז שוין א ,קליינער׳ דאקטאר, ווערענד דער ספעציאליסט — א ,גרויסער׳ און בעריהמטער דאקטאר. אין ווינניפעג זיינען די ספעציאליסטען נאך ניט אזוי גוט דיפרענצירט ווי אין יוראפ, נעהמען זיי דא דערום אן פערשיעדענע חולאים אום דעם נאמען ,גרויסער׳ דאקטאר ניט צו פערליערען און אגב לאזען זיי זיך שוין אויך ,גרויס׳ בעצאהלען. די היגע אידען געהען ,מאסענוויין׳ צו ענגלישע בעריהמטע דאקטוירים אויס דעמזעלבען גרונד וואס זיי עלעקטען בעסער אן ענגלישען סקוהל טראסטי, געבען בעסער איבער א אידישען אנשטאלט צו אן ענגלישען קאנטראקטאר; לויפען בעסער אין אן ענגלישען סטאר איידער צו א אידישען, מיט איין ווארט: וואו נור א היגער איד קען אויסמיידען דעם אנדערען אידען, מיידט ער איהם אויס.

מיין ענטפער איז אלזא: מיר וועלען נאטירליך ניט אומשטאנד זיין מאמענטאל צו האבען א האספיטאל מיט אלע נויטיגקייטען ווי דער דזשענעראל האספיטאל. נון, וועלען מיר זיך ענטוויקלען צו ביסלעך, דאס איז דאך איבעראל דער פאל: מען הויבט אן קליין און נאכהער ענטוויקעלט זיך עס. די דאקטוירים ווידער, אויב נור עס וועט זיך פאדערען, וועלען זיין אי ,גרויסע׳, אי בעריהמטע.

כל התחלות קשות. און שווער איז אויך צו פערווירקליכען אזא אידעע ווי א אידיש האספיטאל, ווען דערווייל איז קיין סענט דערויף ניטא. וואלט מען אנגעפאנגען א קאמפיין פאר א האספיטאל פאנד, דאן וואלט דער שרייבער פון יענעם ארטיקעל אליין מיטגעהאלפען, עס וואלט אויך ניט אבגעשטאנען די אידישע בעפעלקערונג פון היע און אומגעגענד.

צו ענדע קען איך בענאכריכטען אז דער אנפאנג וועט ניט לאזען לאנג ווארטען אויף זיך און די היגע אידען וועלען מסתם ניט אבשטעהן.

קענעדא און דער פאנאמא קאנאל ביל.

אין לאנדאן האט מען זיך נאכגעפרעגט וואס פאר א שמועלונג וועט נעהמען די קענעדער רעגיערונג אין בעצוג פון דעם פאנאמא קאנאל ביל און דער ענטפער וואס מען האט בעקומען איז, אז פרעמיער בארדען האט די פראגע נאך ניט שטודירט און מען וועט ווארטען יעדענפאלס ביז דער ביל וועט גענצליך געפאסט ווערען און ווערען א געזעץ, אום מען זאל וויסען אקוראט ווי ווייט וועט עס בעריהרען די אינטערעסען פון קענעדער שיפען.

ד. א. ה.

ימים נוראים מעשה׳לעך

גאר ניט קיין איד.

ערב ראש השנה.

שפאציערענדיג אויף׳ן טראטואר, זעה איך לויפען שטארק פערסאפעט, דערשוויצט, א לאנג אידעל מיט א דאר לאנג פנים, צובארשטע פאות, אנגעטהאן אין א שווערען אלטען ווינטער ראק. וואהרשיינליך די צוריסענע הויזען מחילה זאלען ניט ארויסקוקען. אין דער האנד האלט ער א פאר ,סליחות׳, עטליכע פינטלעך ציצית — א פאקען טרעגער איז דער איד.

— פאר וואס אזוי פערטראגען, אויפגעגערעגט, ר׳ שלמה משה? איהר האט ניט אפשר אויף יום טוב?

— עט — ענטפערט ער מיט א קאפ בעוועגונג.

— ס׳איז הייס אין דרויסען און איהר טראגט א שווערען אבערראק, הא?

— א גראף בין איך, קליידען זיך נאך דעם וועטער? וואס נאך? אלע תענוגים זיך אנטהאן אין אזוינע הייליגע טעג?

— נו, וואס דען דריקט אייך אזוי, אפשר מכה ,שהחינו׳, איהר האט מן הסתם ניט צו קויפען אויף א ,שהחינו׳, ר׳ שמואל משה?!

— טאקע, טאקע מכה ,שהחינו׳ — ענטפערט ער צערשטרייט — אבער ניט וואס איך האב ניט צו קויפען, דאס איז א דאגה בפני עצמה. עס פערדריסט מיך עפעס אנדערש. פע, זעהר פלאטשיק, א איד א תלמיד חכם. וואס זאלען נאך אנדערע טהאן? פע!

— איך פערשטעה אייך ניט, וואס מיינט איהר? — פרעג איך איהם.

— פשוט, וואס איז דא ניט צו פערשטעהן? איך קום אצינד פון ר׳ חזקאל׳ע בערישעס, א איד א תלמיד חכם, מהיכא תיתא, א שעהנער בעל תפילה, זעהר פרום, ווער לייקענט איהם אפ? נו, ווער זאל זיך ריכטען אויף איהם עפעס? גיכער וואלט איך געוועז געקלערט חלילה ווייס איך וואס, איידער אט א דאס. וואס קלעהרט איהר, האב איך איהם געזעהן טהאן? איהר וועט ניט טרעפען. איך האב גאנץ איינפאך געזעהן איהם איצטער עסען הארבוז. גאנץ פאמעליך, גאנץ פאמעליך. הארבוז ממש האט ער זיך געשניטען שטיקלעך און בעקוועם געגעסען.

— מאי כל רעש — טהו איך א פרעג פערוואונדערט — איז דען אן איסור צו עסען מעלאָנען?

— עה — ענטפערט ער מיט איספעט

— איהר מאכט זיך תם׳וואטע, אדער זיינט טאקע א תם? וואס איז היינט? ניט ערב ראש השנה? הא? איבער וואס וועט ער מאכען ,שהחינו׳, הא?

— אהא — כאפ איך ביי איהם אויס דאס ווארט. שטארק פערשעהמט וואס איך האב אזא נאטירליכע זאך ניט געוואוסט — נור ער קען דאך מאכען א ,שהחינו׳ איבער ווייטנטרויבען?

— חכם מיינער, כ׳האב איהם שוין געזעהן עסען ווייטנטרויבען נאך פאר דריי וואכען, ער נעהמט גאר, ווי רופט מען דאס, א טרויבען קור, פע, פלאטשיק, שטארק משונה. מיט כל הכוחות האב איך מיך איינגעהאלטען איך זאל איהם מיין מיינונג ניט זאגען, פע!

ג א ר נ י ט ק י י ן א י ד, דער ר׳ חזקאל׳ע בערישעס!

א נארישער איד.

ער געהט אויף׳ן וועג, רעדט צו זיך אליין, א שמייכעל הענגט צווישען זיינע וואנסעס.

איך בין א בעלן צו פרעגען:

— ר׳ יואל ליב, וואס שמייכעלט איהר? ס׳איז דאך עפעס פאר יום כפור. דוכט זיך אז מען דארף אביסעל ערנסט זיין, תשובה טהאן?

ר׳ יואל ליב קוקט זיך אום, עפענט מויל און אויגען.

— טאקע באמת? איהר האט געזעהן ווי איך שמייכעל? גלויבט מיר, ס׳איז דא אזעלכע זאכען אויף דער וועלט וואס כאטש דו ווילסט ניט, מוזטו לאכען פון זיי.

— דהיינו?

— איך מיין גאר ניט. גלאט אזוי. איהר קענט יוסיל סאשעס? נור וואס מישטיינס געזאגט איז דא וואס צו קענען? אן עני שבעניים, א קבצן מיט א טראלד. ער לייהעט א פאר ראניש, ווערט פערשווארצט אויף ירידים, האנדעלט איין אביסעל סחורה, אט אזוי מוטשעט ער זיך מיט א ווייב, מיט דריי, פיער קינדערלעך. איך ווייס ניט אקוראט וויפיעל, נור דאס איז א גאנץ אנדער מעשה. דערצעהלען וויל איך אייך אבער פון א סצענע וואס כ׳בין אצינד אוועק פון איהר.

איך שטעה און שמועס אזוי מיט יוסיל סאשעס, גלאט אזוי אין דער וועלט אריין. איהר ווייסט דאך אוודאי פון וואס די וועלט שמועסט אצינד. פון חזנים, פון גוטע בעלי תפילות. יוסיל סאשעס זאגט אז ר׳ חנא מענדיל דאווענט אם בעסטען. איך זאג אז ר׳ חנא מענדיל מעג דאווענען אין קרימינאל. דאווענען דאווענט גוט ר׳ צדוק פערילס. אי, אי איז דאס א דאווענען. הכלל מיר שפארען זיך. איך האלט מיט ר׳ צדוקלען און ער — שטאהל און אייזען מיט זיין ,חנא פענדעלע׳. א באגדער מעג ער זיין, א שטיוועל פוצער ביי ר׳ צדוקלען. ניין? וואס זאגט איהר? הא?

— איך בין אייך מודה אז איך בין ניט קיין מבין אויף חזנות.

— סטייטש, א איד זאל זיך דערויף ניט פערשטעהן?

— איך האב אבער ניט דעם און ניט יענעם געהערט דאווענען.

— אויב אזוי איז א שאדע כלעבען וואס איהר האט ניט געהערט ר׳ צדוק פערילס זאגען אן ,ונתנה תוקף׳ל׳. אך, צוקער זיס, איך ראטה אייך איהר זאלט געהן יום הקדוש הערען. נור, איך בין דאך דאס ניט אויסען. איך וויל אייך דערצעהלען דעם שפיץ. ווי מיר שטעהען אזוי און טענה׳ן גאנץ געשמאק, דערזעהט יוסיל א מציאה פון ווייטענס. ער ווערט מלא שמחה. א גליק האט איהם געטראפען עס געהט דאך א פויער אין א פעלץ. ער רופט איהם אזוי געגנעדיג צו: איוואן! איוואן!

איוואן געהט צו. זאגט יוסיל: געדענקט איהר איוואן אז כ׳האב פאר דריי חדשים ביי אייך אויסגעביטען א צעהנערל? זאגט איוואן: יא, יא. זאגט יוסיל: האט אייך דאמאלסט געפעהלט 5 קראנען? זאגט איוואן: איך קען ניט וויסען, כ׳האב דאמאלסט געהאט פיעל געלד, האב פערקויפט אקסען. זאגט יוסיל: אויב אזוי, נאט אייך 5 קראנען, איהר האט מיר איבערגעגעבען. כ׳האב אייך שוין לאנג געזוכט. געלויבט איז גאט וואס איהר זייט היינט דא.

דאס זאגענדיג טהוט ער אריין די האנד אין דער קעשענע. איך שלעפ איהם ביים ארבעל: יהודי בלא! וואס טהוט איהר?

יוסיל סאשעס הערט מיך גוט אויס, טהוט א ברום: נו, נו, יום הדין, פרעמדע מעות. און נאך אזוינע דבורים און ניט טאקע דעם ערל די 5 קראנען אב.

כא, כא, כא, האט איהר שוין אזוינס געהערט? א מעשה פון א איד? האט ער דען ניט געהאט א בעסערען מקור פאר די 5 קראנען? דריי ,כפרות׳ קויפען איז ניט בעסער? ליכט פאר דעם געלד אין שוהל אריין איז ניט כאטש א תכלית! ניין, נעהט ער און שטאפט אן איוואנען מיט געלד.

א נ א ר י ש ע ר א י ד ר׳ יוסיל סאשעס!

א ריעזיגער אייזענבאהן ארבייטער סטרייק ווערט ערווארטעט פאר די נעקסטע חדשים אין דער וועסט. איינינע אייזענבאהן קאמפאניעס וועלען ווערען בעריהרט דורך דיזען סטרייק. עס האנדעלט זיך וועגען ארבייטער וואס זיינען בעשעפטיגט ביים בויען די אייזענבאהן אין דער פראווינץ בריטיש קאלומביא. די קאמפאניעס קלאגען זיך שטארק איבער א מאנגעל אין ארבייטער, אבער דאס שטערט זיי גאר ניט צו עקספלואטירען די ארבייטער וואס זיי האבען יא אויף׳ן שענדליכסטען אופן. דער סטרייק ווערט צוגעגרייט פון די אינדוסטריאל ווארקערס אף דהי ווארלד.

ג. א. מאטשעט.

זשיד.

אויס דעם רוסישען פון מ. ק.

(פארטזעצונג)

7.

און אין דער זעלבער צייט איז אויף די גאסען פארגעקומען א פאגראם. דארט האט זיך ארומגעטראגען א גרויסער מענשליכער שטורם ווינד, אן אונדערבארעמדיגער שרעקליכער וויכער וועלכער קוקט ניט אויף קיין זאך, וועלכער ווערט טיעף און שטיל ערגעץ געבארען, קיינער קען איהם ניט בעמערקען, נור מיט אמאל, דורך א קליינער בעוועגונג, ברעכט ער אויס און צוררדערט דעם מענשליכען לעבענס ים וואס וויזט זיך שטענדיג אויס גאר רוהיג אויף דער אויבערפלעכע. אט אזוינע מענשליכע שטורם ווינדען גרייטען זיך צו פאמעליך, יאהרענווייז, דורך צרות און בעליידיגונגען. אין פיעלע יאהרען קלויבט זיך אן די ביזקייט, די ביטערקייט, די ניט צופריעדענהייט ביי די בעליידיגטע און נאך דעם ברעכט עס אויס מיט אמאל ווי א שטורם ווינד. און מאכט חרוב און פערוויסט אלעס וואס עס געפינט זיך אין וועג, ניט שאנעווענדיג קיין גערעכטע און קיין אונשולדיגע. זעהר אפט ברעכט אויס דער גאנצער כעס און ביזקייט ניט געגען די שולדיגע, נור געגען די שוואכע, די אומגליקליכע וועלכע ווערען דאן בעשטראפט פאר אלעמענס זינד. אט אזא שטורם ווינד האט אויך דאן אויסגעבראכען געגען דער אידישער ארימקייט.

דער המון וועלכער איז זיך צונויפגעלאפען, אליין ניט וויסענדיג נאך וואס און פאר וואס, האט געהאט נור איין פערלאנג: צוברעכען, פערוויסטען און פערטיליגען. מען האט זיך שטארק א נעהם געטהאן צו די אידישע וואהנונגען און הייזלעך. דער המון האט זיך עפעס ווי פערגיפטעט מיט דער אנגעצונדענער תאוה צו פערוויסטען און יעדעס ניי־צוּוואָרפען הייזעל האט פערגרעסערט די אלגעמיינע בעוועגונג און דעם אויפגעהיצטען חשק; עס האט אויסגעזעהן אז דער עולם שלאגט און ברעכט נור כדי צו הערען דעם קלאנג און דעם טראסק פון די צובראכענע און צושמעטערטע זאכען. יעדער שטארקער קלאפ פון וואס עס איז, סיי פון א צובראכענעם שפיגעל, סיי פון א שויב האט פערגרעסערט די אלגעמיינע פרייד און די שטארקע שמחה. — — —

— — — — — — — — — — —

איך בין געגאנגען מיט גורוויס׳ען צו איהם אהיים. ביידע זיינען מיר געווען דערשלאגענע, אויסגעמוטשעטע, מיעדע פון שפיטאל, וואו מיר האבען נור וואס צוגעמאכט די אויגען פון דעם שטערבענדען. גורוויס האט געוואהנט סאמע אין ארימען קווארטאל און עס איז אונז אויסגעקומען צו געהן דורך הינטער געסלעך וואו דער המון האט מעהר ווי אומעטום גערוישט און געליארעמט. דער טרויעריגער אויסזיכט פון די צובראכענע, אויסגעשלאגענע פענסטער, דאס צובראכענע מעביל, די פעדערען וואס האבען זיך ארומגעטראגען אין דער לופט, די צוריסענע, צופיצעלטע אלטע קליידער און בעטגעוואנט, דאס קרעכצען און געוויין פון די ארימע בעלי מלאכות וועלכע זיינען געבליבען אין איין רגע נאקעט און אהן א הויז — האט נאך פערגרעסערט אונזערע טיעפע לייזען וואס מיר האבען געטראגען אין זיך. אומעטום האבען קינדער געשריען, פרויען האבען געקלאגט; אומעטום האט זיך געהערט דאס הארצרייסענדע קרעכצען און געוויין. גורוויס האט געשוויגען און שווער געאטהעמט, ער האט געטראכט פון זיינע אומגליקליכע ברידער וואס ליידען נור פאר זייער שפראך, פאר זייערע מנהגים, אהן א שום שולד פון זייער זייט. זיינע ליפען האבען זיך שטארק צונויפגעקוועטשט און זיינע קלאהרע באקען זיינען בלאסער געווארען.

(פארטזעצונג פאלגט)

פערגעסט ניט אייערע קרובים אין יוראָפּ.

שיקט זיי א פּאר דאלאר אויף יום טוב און איהר וועט זיך אויספּעטען א גוט יאהר.

פענסאָן און שילֶער

האבען דעם בעסטען סיסטעם ווי צו שיקען געלד. מיר שטעהען אין פערבינדונג מיט אלע גרעסטע בענק און פּאסט אפיסעס אין דער וועלט און מיר קענען בעוויזען צו צושטעלען דאס געלד אין צוויי וואכען זיכער, שנעל און נאנין.

קומט אַריין צו פענסאָן און שילֶערס שיפּס-קאַרטען אָפיס און איהר וועט זיין צופריעדען

854 מיין סטריט איז דער פּלאַץ.

Fenson & Schiller

854 Main Street — Phone St. John 162

THE
Canada Financial Corporation, Ltd.
Head Office: Winnipeg.

באארד אף דירעקטארס: פּרעזידענט, וואַלענטין ווינקלער, מ. פּ. פּ.; וויס פּרעזידענט און מענעדזשער דירעקטאר, דזשאן מעקייווער קאפּיטאליסט; סעקרעטאר און טרעזשורער, י. א. פלעטשור, בּאריסטער; דר. ר. מ. סימפּסאן, פּרעזידענט אף אמעריקאן פּאבליק העלטה אסאסיאיישאן; בּ. שראגגע, מאנופעקטשורער און דר. פּ. לאשאנס.

מיר אָפערען איינינע אַקציעס פון דיזער קאמפּאניע. איינע פון די בעסטע פּראָפּאָזישאָנס. די קאמפּאניע, וועט צאהלען א גרויסען דיווידענד. די אונטערנעהמונג איז זיכער, ראַעל און פּראפיטייבּל. פאר איינצעלהייטען זיך ווענדען צו

PH. NEY & CO.
222 Portage Ave. Winnipeg.
Phone main 1288

שבת אויבם.

הומאר — וויץ — סאטירע.

נאָטיצען פון דער וואַך.
פון א נארד ענדער.

לשנה טובה, איהר אלע קאסטומער פון שבת אויבם, סיי די וואס קיבּעצען, סיי די וואס דעליווערען שטאף פאר קיבּעצן, סיי די וואס זיינען שוין געלעגען אויף׳ן בּענקעל, סיי די וואס אונזערע אויבּס׳ניקעס האבּען בּדעה ערשט אוועקצולעגען — אלע: לשנה טובה תכתבו.

* * *

דער רעדאקטאר זאגט אז מיר זיינען זיך קיין שונאים ניט און מיר מעגען אייך ווינשען א שנה טובה. נו, דאס ווארט פון א רעדאקטאר זאל בּיי דיר הארבּער זיין פון הריין.

* * *

ווי מען קען ערווארטען וועט דער נייער יאהר ניט זיין בּעסער פון זיין פארגענגער; די זעלבּע עלעקשאנס מיט דעם זעלבּען שמוין; דעם זעלבּען קאַרופּט מיט די זעלבּע בּילינע פּאליטישענס; די זעלבּע בּלאפערס און די זעלבּע פּייקערס; די זעלבּע הריגות און די זעלבּע רדיפות און מערדערייען און אפילו די זעלבּע נודניקעס אין דער אידישער גאס.

נו, לוינט זיך נאך צו פּראווען א ספּעציעלען יום טוב צוליעב דעם?!

* * *

אקענען דעם וואס מען זאגט אמעריקא: אין רוסלאנד אז עס קומען די ימים טובים איז עס אן אומגליק פאר די אָרימע אידען, מען בּרענגט זיך אויס בּיז א פּרוטה. דא אין אמעריקא אבּער מאכט מען נאך פון די ימים טובים א שעהנע פאר טולער.

נו, איז עס ניט א ,גאלדענע׳ מדינה?!

* * *

וואס די וויניפּעגער אידען פּערדיענען א ספּעציעלען קאפּיטעל אין דער געשיכטע פון קענעדא איז דאס וואס זיי זיינען אויף אזוי פיעל בּעוואוסטזיניג און דערלאזען ניט צו קיין טראסטס אויף — — — עליות. נאך איידער די שוהלען האבּען געלאזט דרוקען פּרייז־קוראנטען פאר עליות, האבּען זיי פּערכאפּט די מואווינג פּיקטשור פּלעצער און די גאליציאנער האלען און פיהרען אן א קאנקורענץ.

אבי מען זאגט אז די שול אידען זיינען ניט קיין פארטגעשריטענע.

* * *

ווי בּעוואוסט וויל די סי ען אַר פּערנעהמען דעם ריווער פּארק פאר איהרע יארדס.

דאס קען מען זעהן בּעשיינפּערליך ווי דאס מענעדזשמענט פון סי ען אר ציהט צו די ,חיות׳ אין פּארק.

* * *

א דעלינאציאן פון פרויען רעכטלערינס האבּען זיך אין לאנדאן געווענדעט צום פּרעמיער בּארדען, אז ער זאל די קענעדער פרויען געבּען בּירגער רעכטע. בּארדען האט זיי געענטפערט אז די קענעדער פרויען דארפען ניט קיין שורלאטען שמשים, זיי קענען אליין בּעשטעהן זייער שטעדטיל.

אט לאמיר טאקע זעהן אז די קענעדער פרויען זאלען איהם נעהמען אויף׳ן צימבּעל און געבּען מיט א זאק מעהל אין קאפּ אריין. וואס וועט ער דאן זינגען?

* * *

אין רוים האט א גלה געוואלט ארויס־טרייבּען פון קירכע א מיידעל, ווייל זי איז געגאנגען מיט קורצע אַרבּעל.

אזא מין גראָבּיאַנסטווא קען נור פּארקומען אין רוים בּיי די ,ווילדע׳ גלחים. בּיי אונז אין דער ,ציוויליזירטער׳ אמעריקא טרייבּט מען שוין אזעלכע מיידלעך ניט ארויס.

* * *

מיר פערשטעהען גלאט ניט, וואס טהוט א מיידעל מיט קורצע אַרבּעל אין א קירכע? האט זי דען ניט געקענט טרעפען מעהר אנשטענדיגערע פּלעצער וואו צו פערבּרענגען די צייט?

* * *

אין נויארק האט אן אלדערמאן אויף א פּיק-ניק אויפגעגעסען 9 פונט סטייק מיט 19 בּילקעס און פערטרונקען מיט 11 גלעזער קאפע.

יעצט איז אונז שוין גאר קיין וואונדער ניט וואס די פּאליציי און די שטאדט בּעאמטע זיינען פערמישט אין אזוי פיעל כאפּאר סקאנדאלען. אויף אזא מין עסען קען געוויס ניט קלעקען זייערע וויידזשעס.

* * *

אט אזוי געהט עס שוין די וועלט: ווער עסט אויף 9 פונט סטייק מיט 19 בּולקעס און ווער עס האט ניט אפילו אויף א פונט בּרייט.

אנמערקונג פון גרעסטען שבת אויבּס׳ניק: סעי, מר. נארד ענדער, מיר האבּען מיט אייך אן אגרימענט: נור וויצען! דער יעצטער וויין אייערער בּעלאנגט דאך גאר צו איכה ישבה. פע, מאכט זיך ניט נאריש.

אַלגעמיינע נאָטיצען.
פון רזשיימס.

אין בּרוקלין האט א פּאליסמאן אנגעקלאגט א פרוי פאר אבּשטעלען מענער אין סטריט. די פרוי האט עס געלייקענט און אלס עדות געבּראכט איהר מאן וועלכער האט בּעהויפּטעט אז פיר די 18 יאהר וואס זיי זיינען פערהייראטה פיהרט זי זיך אויף אנשטענדיג און ארענטליך.

ס׳וואלט געווען א יושר צו פּסל׳ענען דאס עדות זאגען פון איהר מאן, ווארום ערשט א מאן דארף דאך אזעלכע עדות זאגען הערען פון אנדערע.

* * *

ניט אומזיסט האט דער עסטרייכישער קייזער פראַנץ יאָזעף דערגרייכט אזא עלטער. — אזש אין וויניפּעג פייערן זיינע לאנדסלייט זיין 82טען געבּורטסטאג.

* * *

3 הונדערט יאהר אז די ראָמאַנאָוו דינאַסטיע צאַרעוועט אין רוסלאנד.

דוכט זיך פון מערדערשען שטאנדפּונקט איז שוין אויך גענוג געצאַרעוועט

עס איז כדאַי

אז איהר זאלט געדענקען 4 זאכען.

1) אז אטרובּין בּראדערס׳ סטאר איז אין 390 סעלקירק עווע.,
2) אז זייער טעלעפאן נומער איז סט. דזשאהן 1933,
3) אז אלעס וואס בּיי זיי אין סטאר איז פריש, געזונד און צו דער מעסיגסטער פּרייז,
4) אז זייער ליין דריי גודס, מענס פארנישינג און שוך ווארג איז אפּ טו דייט.

אלערליי לייכטער טליתים, מחזורים, ספרים און אתרוגים

איז יעצט צו קריגען צו בּילינער פּרייז
בּיי
בּרוך טשערניאַק

די קונים אין קאנטרי דארפען זיך צו איילען אצינד מיט זייערע ארדערס.

B. Cherniack, 288 Dufferin av.

פונ׳ם עסען קענט איהר הנאה האָבּען

נור ווען איהר וועט נוצען סאפאנען אדער פלעשליך וואסער, אלערליי פלייווארס פון דער

שייפילד מינעראַל וואָטער קא.

די בּעסטע וואסער אין מארקעט, געמאכט אויף׳ן רוסישען שטייגער, געסטאלירטע וואסער, מיר גאראנטירען אז קיין סאכאלין ווערט ניט גענוצט, נור הוילע צוקער.

יעדער קען קומען און זעהן ווי די וואסער ווערט געמאכט.

מיר פערקויפען אויך בּילינער ווי איבּעראל:

1 דאזען סיפאנס פאר 1 דאל.

The Sheffield Mineral water Co.
Limited.

1087 Selkirk Ave. Winnipeg

פהאן סט. דזשאהן 646 דזש. אייזענבּערג, מענעדזשער

ניַיער ספרים געשעפט.

מר. קאוואלסאן, 560 סעלקירק,

האט ערעפענט א ניי געשעפט פון ספרים, טליתים, מחזורים און אלעס אנדערע פון דעם ליין. אלעס נור וואס געבּראכט ניי און אין פריש. פערקויפט צו מעסיגע פּרייזען.

א נייער בּעזים קעהרט שעהן און א נייער וואוד יארד גיט בּעסערע און טרוקענע האלץ:

מר. ל. וועסיל

האט ערעפענט א נייעס

וואוד און קוילען יאַרד

אין קארנער מיין סט. און פלארא עווע.
פהאן סט. דזשאהן 933

מרס. פּ. לעווין, 472 סעלקירק עוו.

ערשטע קלאסע מילינער

גרויסער אויסוואהל אין פרויען העטס, טרימינג, אסטריטש פעדערען א. ז. וו. צופריעדענהייט אין סטייל, ארבּייט און פּרייז גאראנטירט.

Mrs. P. LEWIN
472 Selkirk avenue.

שעהנע פּרינטינג בּרענגט קונים.

גוטע און שלעכטע פּרינטינג קאסט אייך איין געלד. מיר מאכען שעהנע פּרינטינג אויף אלע שפּראכען אהן מיסטייקס.

The Modern Printing Co.
M. Glucksberg, Prop.
318 Hargrave St.
Phone Main 3040

פאָטאָגראַפער.

צו יעדען גאנצען אדער האלבּען דאזען בּילדער, בּעקומט איהר זעקס פּאסטיל קארדס בּילדער פריי.

Smith's Art Gallery, 405 Selkirk Avenue

S. Rosenthal
311 Notre Damé Ave. Phone Garry 4673

אז איהר ווילט א גוטען סוט גוט געפיט לכבוד יום טוב, כאפּט זיך אראבּ צו מיר.

אין „איד", 796 מיין סטריט, ווערט געמאכט אלערליי פּרינטינג צו מעסיגע פּרייזען.

WINNIPEG SAFE WORKS, Ltd.

איהר קריגט בּיי אונז נייע און סעקאנד הענדיגע

סייפס פייער־קאַסעס און קעש רעדזשיסטערס

פּרייזען מעסיגע. אויף לייכטע אויסצאהלונגען.

די בּעסטע קוואליטי. קומט זיך איבּערציינען.

50 Princess St. Winnipeg, Man.

פריינדע און בּעקאַנטע.

מיר האבּען ערעפענט א גראסערי סטאר אויף דעם מאדערנעם סטייל.

פרישע און געזונדע שפּייז פּראדוקטען.

אויך א דעפּארטמענט פון קיך־געפעס, אלעס פאר א קיטשען

מעסיגע פּרייזען. גיט אונז אייערע ארדערס.

ז. פּראַסאָוו און פּ. ספּיוואַק — קאָר. פּאָלסאָן און פּאָוערס סט.

PRASOW & SPIVACK — 403 POLSON AVE.

Kitchenware specialists.

אין די טהעאטערע.

אין וואקער טהעאטער.

אן אנדער וויכטיגען שוישפיעלער וועט דאס וויניפעגער פובליקום האבען די מעגליכקייט צו זעהן דעם 12טען סעפטעמבער. דאס איז פאול גילמאר אין דאס שטיק „דהי העוועק".

דהי „העוואק" שטעלט פאר א דועל צווישען א פערהייראטהען מאן און זיינעם א פריינד וואס וואהנט אין דעם זעלבען הויז. די הויפט ראלע, דער מאן ווערט געשפיעלט פון מר. פאול גילמאר און רעכענט זיך פאר דער שעהנסטער און פעראנטווארטליכסטער ראלע אויף דער מאדערנער ביהנע.

„באוטה ענד פעיד פאר" איז א גרויסע סוקסעספאלע שטיק און האט זיך געשפיעלט אין נויארק פאר א לאנגער צייט. וועט אויפגעפיהרט ווערען אין די וואקער נעקסטע גאנצע וואך און מיטוואך און שבת מאטינע.

דארטען שטעלט זיך פאר די לאגע פון אן ארימער טעלעפאן מיידעל וואס האט געהייראטה מיט א רייכען מאן וועלכער איז געווען א שיכור, נור זי איז זיינע ווייל ער האט זי געקויפט און בעצאהלט פאר איהר.

אין אלגעמיין האט די וואקער פאר דעם נייעם טהעאטער סיזאן אראנזשירט מיט די גרעסטע און בעוואוסטע סטארס פון דער ענגלישער ביהנע. דאס בעסטע וואס דער אמעריקאנער סטיידזש פערמאגט וועט היינטיגען סיזאן אויפגעפיהרט ווערען אין וואקער טהעאטער. קיין געלד, קיין מיה ווערט געשפארט, אום דאס פובליקום צופריעדענצושטעלען אויף'ן העכסטען אופן.

אין וויניפעג טהעאטער.

פון מאנטאג אבענד שפיעלט זיך אין וויניפעג טהעאטער מיט דער מיטווירקונג פון די פראמינענטע שוישפיעלער „דהי דאון אף עי טומאראו".

די קאמפאני איז רייכער געווארען מיט איינינע נייע טאלענטע, אלע גוט בעוואוסטע אין זייער ליין. מר. טהוירסטאן האל וועט זיין דער לידינג מאן און פרענסיס בראנדט וועלכע האט פערענדיגט א סיזאן אין בראקטאן, מאס. וועט זיין די נייע לידינג ליידי. די איבעריגע זיינען טש. קארווער און דזשיימס העסטערן וואס זיינען ביידע שוין דא געווען מיט זעקס יאהר צוריק.

סיטס ווערען יעצט שוין פערקויפט און סיזאן ארדערס ווערען אנגענומען אין באקס אפיס.

מאטינעס וועט אין די וויניפעג געשפיעלט ווערען יעדען דינסטאג, דאנערשטאג און שבת.

נעקסטע וואך ווערט געשפיעלט דאס שטיק „מרס. וויגגס אף דהי קעבעדזש פעטש.

אין עמפרעס טהעאטער.

דאס עמפרעס טהעאטער אנאנסירט איבעראל, אז דאס איז דאס איינציגע פלאץ וואוהין אלע געהען. און דאס איז גאנץ ריכטיג. דען דאס איינציגע טהעאטער וואו מען קען זיך אמוזירען גרויסארטיג איז די עמפרעס טהעאטער וואו אלע וואך איז א רייכע פראגראם פון די בעסטע ארטיסטען אויף דער וואדעוויל ביהנע. דאס עמפרעס טהעאטער געווינט אלע וואך, אלע טאג נייע סימפאטייזער און פאטראנייזער, דען מען ווייס איבעראל אז די עמפרעס בעמיהעט זיך צופריעדענצושטעלען איהרע בעזוכער אויף'ן בעסטען אופן. געהט איין מאל אין די עמפרעס און איהר פערבלייבט איהר שטענדיגער פאטראנייזער.

אויף נעקסטע וואך האט די עמפרעס פאר אייך א זעהר רייכע פראגראם. זעהט דעם אדווערטייזמענט אין דיזער צייטונג און איהר וועט זיך איבערצייגען אין די ריכטיגקייט. אין די עמפרעס ווערט געשפיעלט דריי מאל טעגליך.

דער טעלעפאן נומער פון „איד" איז סט. דזשאהן 2213.

The Walker Canada's Finest Theatre

3 נעכט פון דאנערשטאג 12טען סעפט.
שבת מאטינע

פאול גילמאר

מיט א גרויסער קאמפאני אין דעם גרויסען סוקסעספאלען שטיק

„דהי העוואק"

אב. $1.50 ביז 25 סענט, מאט. $1 ביז 25 ס.

די גאנצע נעקסטע וואך, מיטוואך און שבת מאטינע

וויליאם א. בריידי (לימיטעד)

דאס גרעסטע סוקסעספאלע דראמא

באוטה ענד פעיד פאר

די אויסשטאטונג איז דירעקט פון נויארק וואו דאס שטיק איז געשפיעלט געווארען א לאנגע צייט
סיטס פערטיג פון פרייטאג.
אב. $1,50 — 25 ס., מאט. $1 — 25 ס.

WinnipeG

היינטיגע וואך ווערט געשפיעלט

די דאון אף עי טומאראו

אין דער פיעסא וועלען אנטהייל נעהמען די פראמינענטע שוישפיעלער און

מר. טהוירסאן האל און מיס פרענסיס בראנדט

אין די הויפט ראלען.

נעקסטע וואך וועט געשפיעלט ווערען

מיסעס וויגגס אף דהי קעבעדזש פעטש

טיקעטס איז שוין צו בעקומען.
אויך סיזאן ארדערס ווערען אנגענומען אין באקס אפיס.

Empress
PORTAGE AVE. EAST
DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE
WHERE EVERYBODY GOES

פון מאנטאג 16 סעפטעמב. 3 פארשטעלונגען טעגליך: 3 אוהר נ. מ., 8 אוהר און 9,30 אב.
א דאלאר שאו פאר 10 ביז 35 סענט

ליעוו פיעלדז
2טע גרויסע נייע סעריעס וואדעוויל טריאומף
פאן אין עי בארבער שאפ
18 — מענשען — 18
מיט די בעוואוסטע „מעניקיור גוירלס"

וואונדערבארע קונציגע טענצערס
מעקגינים בראדערס

דער „פלינקער" אונטערנעהמער
פרעד מארטאן

א סטודיא אין שווארץ און ווייס
מערסיילס

?? וואס איז ער ??
„פרינץ פלארא"
דעם הארצענס וואונדערפאלער און מיסטישער פאראדאקס

עמפרעס קאפ, שעהנע פילדער.
עמפרעס ארק., מוזיק די גאנצע צייט.

פרייזען: אבענד 10, 20, 25 און 35 סענט,
מאטינע 10, 15 און 25 סענט.

ROYAL Theatre.

אונטער א נייע מענעדזשמענט.
שעהנסטע בילדער, די נייעסטע סאנגס, בעקוועמער פלאץ
פראגראם געביטען דריי מאל א וואך.

בריעף קאסטען.

מ. קאהנא — אייער בריוועל איז גאנץ אינטערעסאנט אנגעשריבען, דרוקען דאס אבער וועלען מיר ניט. ווייל איז דאך ניט נור די בעטרעפענדע שוהל אין אזא לאגע און ניט נאר וויניפעג. אלע שוהלען אין גאנץ אמעריקא זיינען אזוי.

ל. לייבאוויטש — מיר ווילען זיך אין שוהל ביזנעס ניט מישען. אויב דער פרעזידענט פון א גאנצער מדינה איז ניט גוט מוז מען אגיטירען געגען איהם און ניט בעהאלטען זיך, א כש"כ א פרעז. פון א שוהל. און ווארום עפעס האט איהר מורא צו שטעלען אייער נאמען און אונז ווילט איהר ארויסשטעלען אלס שגיץ?

דזשייקאב לאזינסקי (הירש, סעסק.) אויף אייער קארטיל שרייבט א פרוי אז דער רעדאקט. פון איד האט בעליידיגט אייער שטעדטיל. מיר ווייסען ניט ווער די פרוי איז, אבער אז דאס איז ניט אמת וועט איהר זיך איבערציינען אין דעם לעצטען נומער „איד".

וויניפעגער אידישער גמילות חסדים פעראיין.

געגרינדעט דעם 1טען יאנואר 1911, פערמאגט יעצט 85 גוט שטעהענדע מעמבערס וועלכע שעהר, אנפאנגענדיג פון $5.00 האט געשטיגען ביז יעצט צו $12.75. דער צוועק איז אויסלייהען יעדען ווער עס נויטיגט זיך פון $10.00 און העכער אויף לייכטע אבצאהלונגען. ביז יעצט האט דער פעראיין אויסגעליהען

צו 101 מענשען	צו	$ 10.00
צו 21	„	$ 20.00
צו 10	„	$ 30.00
צו 5	„	$ 40.00
ס"ה צו 136	„	$1030.00

עס איז וויכטיג און נויטהווענדיג פאר יעדען אידען אין וויניפעג אנצושליסען זיך צו דיזען נאבעלען פעראיין און העלפען אז אויך גרעסערע סומען זאלען קענען אויסגעליהען ווערען. בעלאנגענדיג צו דיזען פעראיין שאפט איהר פאר זיך זעלבסט א מעגליכקייט צו קריגען א גמילות חסד אין אלע צייטען ווען איהר האט נויטיג צו אייערע ביזנעס. איהר קומט און אהן שוועריגקייטען העלפט איהר זיך פיעל איהר דארפט. אין דער זעלבער צייט העלפט איהר אויך א צווייטען מיט א גמילות חסד. 136 מענשען זיינען די בעסטע עדות צו צייגען וויפיעל דיזער פעראיין פערדיענט. אז יעדער איד זאל האבען א שעהר אין איהם. איהר קענט אנפאנגען מיט $1.00 און אין א יאהר אויסצאהלען אייער שעהר. קומט אין 243 דאפרין עוועניו און פערשרייבט זיך פאר מעמבערס אין אייער אייגענער באנק.

Fraser, Bender and Co.

צו 5 אקער ניט ווייט פון שטאדט ווערט פערקויפט צו זעהר לייכטע פיימענטס, גוט פאר גארטען, דעירי. אין גיכען געהט דארטען דורך א קאר. זיך ווענדען צו

י. בענדער

447 Main St. Phone Main 9451

נייע אדער פיקסען

דזשולערי, זייגערס
נ. טשערניאק
876 מיין סטריט.

וואס דארפט איהר?

וואהלפייפער, פיינט, הארדווארע, אדער אירגענד וועלכען ארטיקעל פאר בילדינגס, פיינטינג און דעקארייטינג — אלעס קריגט איהר ביי

א. פיינגוד

590 Selkirk ave. Phone St. John 1951

ל. סגל

סיין פיינטער
825 מיין סטריט
סיינס אין פערשידענע שפראכען, פיינטינג און דעקארייטינג

רייטס פאר אדווערטייזמענטס אין „איד"

פאר איין מאל 50 סענט פער אינטש
פאר א מאנאט 40 סענט פער אינטש
פאר יעהרליכע 35 סענט פער אינטש
אויף דער 1טער פיידזש 75 ס. א אינטש
אויף דער 1טער פיידזש יעהרליך 50 ס.
קהל'שע אנאנסען 25 און 30 ס.

SALTZMAN & LIPSHITZ

ה. זאלצמאן, סיוויל אינזשיניער, נעהמט אן צו צייכנען פערשיעדענע פלענער פון הייזער, קאטעדזשעס, בלאקס און אלערהאנד געביידעס. אויך נעהמען מיר אן קאנטראקטס אויף צו בויען אלערהאנד געביידעס. דארפט איהר עטוואס בויען? דאן קומט און בעראטה זיך מיט אונז. מיר רעכענען אייך גאר ניט רעכנען דאפיר.

זאלצמאן און ליפשיץ 872 מיין סטריט

פהאן סט. דזשאהן 761

זונטאג, 15טען סעפטעמבער אום 8 אוהר אבענד

וועט שטאטפינדען אן אינטערנאציאנאלער מיטינג וואו

גענאסע ג. בעלאאוסאף

דעפוטאט פון 2טער רוסישער דומא וועט רעדען.

מאנטאג, 16 סעפט. 8 אוהר אב. וועט ג. בעלאאוסאף רעדען אין רוסיש וועגען די אידישע רעכטע אין רוסלאנד און די אנטיסעמיטישע אגיטאציע בנוגע ביילים'ס פראצעס אין קיעוו.

זונטאג, 22טען סעפטעמבער אום 2.30 נ. מ. וועט ער רעדען אין פויליש וועגען דער פוילען פראגע אין רוסלאנד.

זונטאג, 22טען סעפט. אום 8 אוהר אב. וועט ער רעדען אין אוקראיניש וועגען נאציאנאליזם און סאציאליזם.

אלע רעפעראטען וועלען פארקומען אין קווינס האל. טיקעטס 15 סענט.

פייפערהענגערס אויפמערקזאם!

מיר האבען אויסגעקויפט א גרויסען, פראכטפאלען סטאק פון 5,000 דאל. וואל פייפער פון די שעהנסטע און נייעסטע דיזיינס. דאס וואל פייפער פערקויפען מיר אצינד צו 50 פראצענט ארונטער דעם דאלאר. קומט צו געהן און זעהט די דיזיינס, וועט איהר זיך איבערציינען אז איהר קענט יעצט האבען א גרויסען בארגיין.

M. Donner & Co. 847½ Main Street

וואנצען?

אין א פאר שטונדען פערטרייב איך דורך מעכאנישע מיטלען די וואנצען פון אייער הויז אזוי דאס זיי וועלען שוין מעהר ביי אייך ניט זיין. דערויף געבען מיר א געשריבענע גאראנטיע, און ווען מען מוז א צווייטעס מאל דיזאפענקצינירען אייער הויז, מאכען מיר עס אהן געלד. לעצטען זומער האבען מיר געקלינט איבער טויזענד רומס. עסטימייטס ווערט געגעבען פריי.

The Vermin Destroying Co.

259 פריטשארד עוו. א. וו. הארטמאן, פראפ. פאן סט. דזש. 1240

נור וואס אנגעקומען א גרויסער, פרישער סטאק

שנה טובה'ס

אויך טליתים, מחזורים, סדורים א.ד.ג.

צו די מעסיגסטע פרייזען אין

פיפעלס בוק סטאר, 824 מיין סטריט

און אין אונזער ברענטש 571 סעלקירק עוועניו.

פהאן סט. דזשאהן 143

קאונטרי לייט דארפען זיך צו אילען מיט זייערע ארדערס.

„פאלקספריינד"

א אידיש וואכענבלאט, ערשיינט אין לעמבערג.

דער „פאלקספריינד" ברענגט די וויכטיגסטע בעריכטען איבער אלע פאליטישע געשעהענישען פון דער גאנצער וועלט, איבערהויפט אידישע נייעס.

דער „פאלקספריינד" דרוקט אריגינעלע פובליציסטישע ארטיקלען און פעליטאנען פון די בעסטע שריפטשטעלער, ווי אויך וויסענשאפטליכע מאמרים.

דער „פאלקספריינד" ברענגט בעריכטען איבער האנדעל און אינדוסטריע.

דער „פאלקספריינד" גיט פאר דירעקטע אבאנענטען 4 מאנאטבלעטער:

1) דער „עזות פנים", א בלאט פול הומאר און סאטירע.
2) דער „אידישער סוחר", א האנדעלס בלאט נויטיג פאר יעדען סוחר.
3) „אידישע פרויענצייטונג", א צייטונג פאר פרויען.
4) „ליטעראַרישע מאנאטשריפט", א חודש זשורנאל.

אבאנאמענט פרייז: אין עסטרייך 5 קר. א יאהר. אין אויסלאנד $1.50

Redaction "Volksfreund", Lemberg, Panienska, 5.

העלפט אונזערע אָרימע, קראַנקע, אַלטע און שוואַכע לייט.

ותשובה ותפילה וצדקה.

מיר אפעלירען צו אלע אונזערע שוועסטער און ברידער אזוי ווי מיר זיינען געשטעמפעלט מיט דעם היילינגען נאמען „בני רחמנים״, מאכען מיר אייך בעקאנט אז דאס געלד וואס ווערט געמאכט מיט דער פושקע וועגען אונזער צדקה כוללת און ווי פיעל אנדערע מיטלען מיר האבען אנגעווענדעט איז אלין ניט גענוג צו ערפילען די בקשות פון אונזערע נויטלײדענדע און בעדערפטיגע. ווען יעדער איינער פון אייך זאל אמאל בײזואהנען א מיטינג פון דער צדקה כוללת, וואלט איהר געזעהן אז אונזער שטאדט וויניפעג איז שוין א כרך גדול. עס זיינען דא אצינד פאראן זעהר פיעל שוואכע און קראנקע און זקנים וואס ווארטען אויף אונזער הילף. אונזערע שטאדט בעלי בתים מיינען אז אבי זיי האבען א פרעזידענט און אפיסערס זיינען זיי שוין יוצא מיט דער הכנסה פון דער פושקע. ליעבע שוועסטער און ברידער, ווייסט אז מיר אפיסערס ליידען זעהר פיעל צרות און שמערצען פון די ארימע. מיר זיינען ניט אבגעשטאנען און מיר שטעהען ניט צוריק פון העלפען זאגאר ווען מיר האבען ניט קיין סענט אין קאסע. ווייסט אז אין דער זעלבער צייט ווען מיר האבען זיך פערזארגט אויף אונזערע ימים טובים מיט די בעסטע שפייזען און מלבושים כיד ה׳ הטובה עלינו, אין דער זעלבער צייט זיינען דא פאראן פאמיליעס וואס זייערע ברויט געבער ליעגען קראנק ר״ל אדער איינינע וואס זיינען מחוסר פרנסה ר״ל.

דערום אפעלירען מיר צו אלע פרעזידענטען און גבאים פון אלע שוהלען און מנינים וואס געפינען זיך אין וויניפעג כן ירבו, צו שטעלען עקסטרא א טעלער פאר דער צדקה כוללת. מיר וועלען אפאינטען מענשען וואס מיר וועלען שיקען אין יעדער שוהל און אין יעדער מנין און מיר בעטען אז יעדער איד זאל גוט געדענקען אז אויף איהם ליעגט דער זעלבער חוב ווי אויף אונז צו שטיצען און צו העלפען די קראנקע, די ארימע און די אלטע שוואכע לייט. ובזכות זה ווינשען מיר אייך א כתיבה וחתימה טובה בכלל כל ישראל.

פרעזידענט י. כמעלניצקי,

וויס פרעזידענט מר. לעווין,

טרעזשורער א. בערג.

לשנה טובה תכתבו

די שיינפעלד מינעראל וואטער קאמפאני, לימיטעד

ווינשט אלע זייערע קאסטימער א גוט און גליקליך יאהר בכלל כל ישראל.

אַטרובין בראַס.

ווינשען אלע זייערע פריינד, קאסטימער, פאטראנייזער און אויך דער רעדאקציאן פון „איד״ און איהרע לעזער א גוט גליקליך יאהר בכלל כל ישראל. אנשטאט „שנה טובה׳ס״ שיקען, האבען מיר 5 דאלאר געגעבען אויף דעם נאציאנאל פאנד.

לשנה טובה תכתבו

פענסאַן און שילער

שיפסקארטען און ריעל עסטייט אפיס

ווינשען לכל ישראל א כתיבה וחתימה טובה.

אונזער נייער ברענטש פון 571 סעלקירק עווע. מופט אריבער אין 552 סעלקירק עווענ׳ו.

דארט וועט איהר קריגען אלערליי צייטונגען, זשורנאלען, ספרים, טליתים, מחזורים א. ד. ג.

דער טעלעפאן נומער פון „איד״ איז סט. דזשאהן 2213

דער „איד״ מאכט דזשאב פרינטינג

העלפט דעם אידישען אימיגראַנט.

יעדער טאג, יעדער שטונדע קומען צו אלין נייע אימיגראנטען אין דער וועסט. צו זאמען מיט די אלגעמיינע אימיגראנטען קומען אויך אן אהער אידען וועלכע ווערען פערטריבען פון די אידען פרעסערישע לענדער ווי רומעניען, רוסלאנד א. ד. ג. זיי קומען אהער אויספערקויפענדיג אלין וואס זיי האבען פערמאגט און אפי זיי קריגען א טיקעט אנטלויפען זיי אין דער גאלדענער אמעריקא.

עס איז פערשפארט אייך דא אצינד אבצומאהלען די לאגע פון די אומגליקליכע געהודפטע אידישע אימיגראנטען. יעדער איד וואס לייענט דיזע צייליען, האט געהאט דורכצומאכען געוויסע יסורים און איז גוט בעקאנט מיט דער לאגע פון דעם אידישען עמיגראנט.

ניט יעדער איז אבער בעקאנט מיט דער לאגע פון די צוריק געשיקטע: פון די וואס האבען זיך געפלאגט, געוועזען נע ונד, אויס פערקויפט די לעצטע בעבעכעס, דאס צו קאפען קישעלע און געלאפען זוכען גליק — אבער ביי דער גרעניץ לאזט מען איהם ניט אריין, ווייל עס פעהלט איהם די נויטיגע סומע, אדער עס איז פאראן עפעס אן אורזאכע און ער מוז מיט ווייב און קינד צוריקוואגלען אהין פון וואנען ער איז אנטלאפען, אהין פון וואנען מען האט איהם ארויסגעיאגט...

די לאגע פון אזא אימיגראנט לאזט זיך ניט בעשרייבען, אזעלכער איז אומגליקליכער ווי דער אומגליקליכסטער. און עס איז אן הימעל שרייענדער פערברעכען ווען מיר, פון דער זייט גרענעץ קוקען דאס צו און פערשווייגען דאס, קוקען גלייכגילטיג און טהוען ניט אויף עפעס צו פערבעסערען דיזען אומגליקליכען.

דאס האט איינגעזעהן די היברו אימיגריישאן פראגרעסיוו סאסייעטי און האט זיך ארגאניזירט אום צו זיין גרייט יעדע מינוט אויף צו העלפען דיזע אומגליקליכע.

אונזערע סאסייעטי שטעהט יעצט גרייט יעדער מינוט און שפארט ניט קיין געלד און שפארט ניט קיין מיה און העלפט יעדען אימיגראנט אריינגעלאזען צו ווערען אין לאנד אריין. מיר האבען שוין געהאט פיעלע קייסעס וואס נור א דאנק דער סאסייעטי האבען דיזע אימיגראנטען געהאט די מעגליכקייט צו לאנדען קיין קענעדא. און כפי עס געהט יעצט א ניי יאהר בעטען מיר די אידען פון וויניפעג זיי זאלען א טראכט טהאן פון זייערע ברידער אין די בלוטיגע לענדער און זיך אנשליסען אן אונזער סאסייעטי און העלפען די אימיגראנטען וואס ווערען פערהאלטען ביי דער גרענעץ זיי זאלען קענען אריינקומען און לעבען אין דעם פרייען לאנד, אונזער סאסייעטי האט אויך א סיק בענעפיט. און אויסער דעם וואס איהר וועט אלס מעמבער ברענגען אזא גרויסע הילף צו אונזערע אידישע אימיגראנטען וועט אויך איהר אליין זיך זעלבסט פערזארגען אין א שלעכטען פאל ר״ל.

פאר איינצעלהייטען קען מען זיך ווענדען צו אונזער פרעזידענט בן צימערמאן 673 מיין סט. אדער אין קווינס האל יעדען 1טען זונטאג אין מאנאט ווען מיר מיטען.

DOMINION TICKET OFFICE

703 מיין סטריט פהאָן מיין 2681

ווינשען זייערע יעצטיגע און קינפטיגע פאַטראָנייזער און פריינד אַ האַרציגען

כתיבה וחתימה טובה בכלל כל ישראל.

מיר האבען דאס פערגעניגען מודיע צו זיין און אויפמערקזאַם צו מאַכען די יעניגע וואס זיינען נאָך מיט אונז ניט בעקאַנט אַז מיר שטעהען אין פערבינדונג מיט סטים שיף ביזנעס און האבען איינגעפיקסט אַ ריעל עסטייט דעפּאַרטמענט, וואו אַלערהאַנד ריעל עסטייט ביזנעס ווערען געשלאָסען.

מיר קויפען און פערקויפען הייזער און לאָטס אין אַלע טהיילען פון שטאָדט. אבער דערהויפּט געבען מיר זיך אָב מיט דער נאָרד ענד וואו מיר האבען א היבשע צאָהל פּראָפּערטי. און מיר זיינען די איינציגע אײדזשענטס איבער פיעל פרעמדע פּראָפּערטי. מיר האבען אויך א אבטיילונג פון פייער און לייף אינשורנס.

אויב איהר דאַרפט איינע פון די אויבענדערמאָהנטע ביזנעס צווייגען, ווענדעט זיך צו אונז און מיר וועלען ערפילען אייער וואונש, דען אונזער מאָטאָ איז: שנעלע און ערענטליכע בעהאַנדלונג.

אונזער ריעל עסטייט דעפּאַרטמענט איז אונטער דאס מענעדזשמענט פון מ. קאַטץ, וועלכער איז זייט לאַנג בעקאַנט אין דיזער ליין ביזנעס.

מיט בעסטען וואונש צום נייען יאהר דאָמיניאָן טיקעט אפיס.

נ. ב. שיפסקאַרטען, געלד שיקען אין אלע וועלט טיילען, ריעל עסטייט, לייף און פייער אינשורענס.

מ. האָפמאַן, מענעדזשער פון שיפסקאַרטען דעפּאַרטמענט.

מ. קאַטץ, מענעדזשער פון ריעל עסטייט דעפּאַרטמענט.